

13
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Μουσ. III 52/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

8-25/2/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) .. Πολύδενδρον
(παιλιότερον ὄνομα : Σπάτα.), Ἐπαρχίας .. Γρεβενῶν
Νομοῦ ... Γρεβενῶν
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .. Μιχαήλ
Χατοπούλης .. ἐπάγγελμα .. Διδάκκαλος ...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πολύδενδρον
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ἀθανασίου Δαλακῆ

.....
ἡλικία .. 70. ἐτῶν γραμματικαὶ γνώσεις .. Γ' Δηρ. ζχ

..... τόπος καταγωγῆς .. Πολύδενδρον

..... Ν. Γρεβενῶν

β) (Χ. Πάλας καὶ πρῶτος καὶ δευτ. χ.ε.μ. 4)

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικὰ περικοχὰ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Αἱ δεξιὰ καὶ περικοχὰ πάντοτε ἐκαλλιερχοῦντο.
Αἱ ἄλλαι περικοχὰ ἐνηλλάσσοντο . (ὄρα εὐλ. χειρ. 1) ..
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ἐνηλλάσσοντο καὶ ἔτος . (ὄρα εὐλ. χειρ. 2)
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Μερὸς ἀνήκει
εἰς τὴν γῆν . Τὸ μεγαλύτερον ἐκ τῶν Τούρκων . (ὄρα εὐλ. 2. § 2) ..
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ὁ πατὴρ διατερεῖ καὶ διατηρεῖ καὶ εἰς μέλλον (ὁδὸν κλη-
ρῶν) τὴν περιουσίαν του μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του . (ὄρα εὐλ. 2 § 3)

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται ἐν μέρει καὶ μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ἄσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ἐκκαλλιέργουντο ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου καὶ χιτωνικῶν χωρίων. εἴτε καὶ μετὰ καὶ ἄλλοι. εἴτε καὶ ἐξ ὁρίων κατεβαλὼν εἰς αὐτὰ (ὁρίων 2881)*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) *Μισακάτορες. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... Ἡ κοινωνικὴ των θέσις ἦτο κατωτέρα.*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *Ἡ ἀμοιβὴ εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐπειδὴ ἡ ἐκτασις τοῦ μικροῦ δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Διὰ τὴν ἀνωτέρω λόγῳ δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο δοῦλοι.*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Δὲν ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας. Περιόριζοντο μόνον ἐν τῇ γεωργοκτηνοτροφικῇ ἐργασίᾳ τοῦ χωρίου.*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-αματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *Ο.κ.ι.*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
*Ἡ. Ζιπινέις. τῶν ἀγρῶν πειλεμότερα ἐγένετο. ἀπεκλιν-
 ετικῶν καὶ μόνον διὰ ζωϊκῶν κόπρων (βοῶν, αἰγοπροβάτων κ.λπ.)*

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Ἐγένετο ἐπιθιτικῶς τὸ 1938 ἢ δὲ χρῆσις τὸ 1945 ἐγένετο.*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἐκρημίσθη πρὸ τοῦ 1925. Αἱ μηχαναὶ τὸ 1946.*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον χρησιμοποιεῖται ἐν ἔξει τὰ κτήματα. Ὑπερχαν. διὰ τὸν πρῶτον ἄροτρον ὁ ἀπλὸν καὶ οὐ τελειότερον αὐτοῦ. Κατεσκεύαζαν ἐξ ἐλαίου (ὅρ. βελ. χειρ. 4. § 1)*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Οὐρά..... 4. ὕψις..... 7. Καμάρια... 10. Θ' λίξι...
 2..... 5. Κλειδὴ ὕψηθα 8.....
 3. Κούτεντρο... 6..... 9. Σύνρτη...

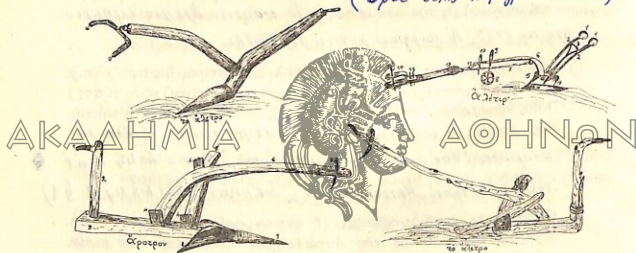
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *1945*
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Δέν ἐκρημιοποιήθη*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *δὲν ἐκρητιμοποιεῖται*
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *1952*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *κατεσκευάζετο ἀπὸ ἐιδικῆς τέχνης τοῦ Τετυλίου... ἢ ἐγένετο προμήθεια ἐκ τῶν ἐμπορίδων*

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

(Ὅρα βελίῳ χειρ. 5 § 62'2)

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *(Ὅρα βελίῳ χειρ. 5 § 62'3)*

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὑνὶ τῶν ξυλίνων ἀρότρων ἦτο μιᾶς μορφῆς καθ' ὅσα ὅλοι οἱ ἀγροὶ εἶναι χωματεροί. (ὄρα ἐκ χειρ. 5)

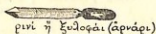
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *Τὸ ἐκ ἡμῶν αὐτῶν εἶναι πυραμοειδές.*

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ αἰδήρου; *ἐκ ξύλου.*

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

Ταῖς ἐργαλείαις εἶναι α) ἐκτετόνι, β) τεκονύρι, γ) πριόνι, δ) ἀρίδα, ε) ἀρνάρι, ζ. στ) ξυλοφάϊς.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Διὰ τὸ ἄροτρον χρησιμοποιοῦνται. βόες*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Διὰ τὸ ὄργωμα χρησιμοποιοῦνται. πάνταρε εἰς ζῶα*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ὁ ζυγός ἦτο καὶ εἶναι ἀναγκαῖότης διὰ τὸ ζευγάρισμα*

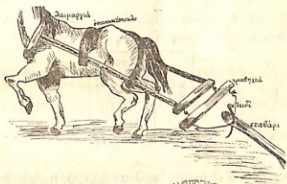
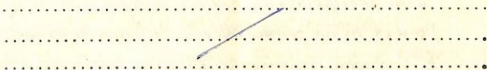
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). *Ἡ μορφή τοῦ ζυγοῦ εἶναι ὡς αὐτὴ τοῦ νέου με...*

ἐπὶ τῶν παλαιῶν... (ὅρα ἐπὶ χειρογράτῳ 6)

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Ἀτ. ζεύλα. ἐνέκαθεν. εἶναι. εἰς. εἰδῶν., τῆ... αὐτῇ ὁμοῦ μορφῇ δι' εὐδερνίου. ἢ δι' ξύλου (ὅρα. ὁχ. χειρ. 6)...*
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ὁ κρίκος αὐτὸς εἶναι εὐδερνίου καὶ λυγροῦ. (κουλλούρι). Ἡ μορφή τοῦ εἶναι ὡς ἐπὶ ὁχ. χειρ. 4. (5)(6)*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Ὁρίζετε ἐξήντες...*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦσις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

Παλαιότερον, ἄνδρας, ἢ γυναῖκα, ἢ ὑπηρέτης.
νῦν, γυναῖκα καὶ ἐκείνη ποιεῖται ὁ ἰδιοκτήτης τὴν ἀγρὸν.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλογου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... λεπτομερῶς, περιγραφή...
τοῦ ζεύξιματος τῶν βοδιῶν ἐν τῷ ξύλινῳ ἄροτρῳ.....
(Ὁρα. βελ. χειρ. 7. §. 6. 4).....

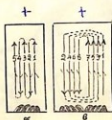
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Τὸ ζεύξιμον
ἐν τῷ σιδηροῦν ἄροτρῳ γίνεται ὅτι καὶ ἐν τῷ ξύλινῳ.
(Ὁρα. βελ. χειρ. 8. §. 2.).....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζῶα μετὰ τὴν βουκέντραν (βουλὴν)
(Ὁρα. βελ. χειρ. 7.).....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὅταν χρησιμοποιοῦνται ζεύγη ἀροτρίων τότε τὸ ὄργωμα γίνεται κατ'εὐθείαν γραμμὴν. Μὲ εὐθεῖαν ἄροτριν περιμετρικῶς (βλ. εἰδ. 84)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, ντάμις, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

Ναί. Τὸ πλάτος εἶναι 10-12. ἀμμοίαια... καὶ... εἰς λωρίδας ἀνὰ 20-30 μέτρα. ὅταν εἰς...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ;

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιητῇ ἄροτρον ;

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *Ἐν ἀγροῦν μὲ κλίειν τὸ πρῶτον ἄροτρον. ῥίγαν πρὸ τῆς φάρας τὸς κλίειν. ἔα. εὐάρον καθεῖς πρὸ τὸ πρῶτον... (ὅταν εἰς χειρὸν... εἰς β' ἔ.)*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Πρῶτον. ἄργωμα. (γύρισμα).*

*τὴν Ἀρεξιν. διὰ τῶν ἐν ἀγροὶς παύσει. τὸ φθινόπωρον. διὰ τῶν ἄλλων. Δεύτερον. ἄργωμα (διβόλισμα). τὰ ἔκθεριν. ὃ μέρηριν. ὃ ἐν. ευκλειῶς. ἀκεδινθῶ. ἢ. ἐπὶ αἰ.
.. (ὄρεα. αἰλί. χειρὸν. 9. 8. 1)*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπατηήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ὅτι καλλιεργῶνται κηπευτικὰ.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ὁ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρ ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ὅτι μὲν σιτὰρ. ἄργον. κηπεύει ἐν ἀγροὶς παύσει. τὸ φθινόπωρον. ὅταν ἔτι.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ὅτι. ἄργωμα. ἐν. ὅταν.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. **τὸ δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

καὶ τὸν ἐπὶ αἰ. κηπευτικῶν. τὰ. ἀπερὶ τὸν ὅρον.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

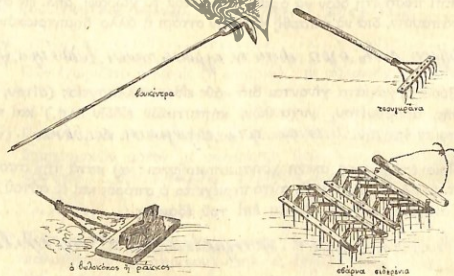
Ἰ. ὄργανον καθαρίζου. μὲ τὴν βουκέντρον. (διὰ τὴν)
(ὄρεα. ἀκρὸν. χερ. 7.)

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); Παιλαυόζερικ. δὲν ἐργάζετο... ἀφ' ἑαυτοῦ. χ. κ. ε. μ. ε. εὐδύρ. ἀν. εὐδύρ. ἀν.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

..... (ὄρεα. εὐλ. χερ. 10. εὐλ. 9.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 (ἔργα. βελί. χερ. 10. ελ. 10.)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν
 Παλλίκι. ἃ. ζευγολάτης. δὲκ. ἔκκ. βοηθὸν. ἔκκ. κρηναροῦ. τότε
 αὐτοῦ. εἴπω. μέλ. τῶ. αἰκεμενίκα. δὲκ. ἔκκ. λιλίτ. ἐν. κ. τ.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἴδους.
 ... δὲκ. πρέζα. καλλιέργεια. σπορά.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
 Χρυσιμοπαῖν. τζα. ἄγρ. ἃ. δύν. κατ. κεν. ἔκκ. πλειρ. ε.

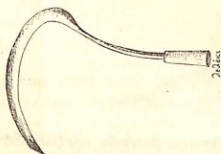
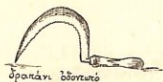
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
 καὶ ἄλλως.
 ... δὲκ. ἔκκ. πορ. καλλιέργεια. γεωμήλ.

Β'. Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ..Ο δρεπάνι... ἐργάζομαι... ἀνέκαθεν... μὲ τὸ... "λελέκι...
 ... (ὄρα... εχ... χεῖρ... 11)

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ... "λελέκι..."

(εἰρήσων μὲ κόσσα)

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
 ..Η λεπίς... ὀδοντωτή...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;
 ..Η χειρολαβή... ἐνδύει... τὸ ἔμπροσθεν... μέτω... κόψη... κοῦ...
 ..τὰ πλάγι... ἐκσῶν... (ὄρα... εχ... χεῖρ... 11)

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .. *κατεσκεύαζοντο... ἐν... λιανικαῖς... αἰα... τῶν... ἐκεί... ἐιδήραφον... (ἰν.φ.σ.σ.)*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .. *ταῖ... δημητριακοῖ... ἀνέκαιθεν... ἐθερίζοντο... μὲ... τοῖ... λελέκκι... τα... ρεβίθι... ἡ... φακῆς... δι... ἐκρίζωσαν...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὃ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. .. *ὅλα... ἐθερίζοντο... ἐν... ὅ.σ.σ. τὰ... ὀν.κ.α.τὸν... κατὰ... λέγοντο... ὕψ.σ.*

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;
- .. *δὲν ἀκολουθοῦν... ἄλλαι πρόσωποι...*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
- .. *τοποθετοῦνται... ἐπὶ τοῦ ἐδάφους... ἀπὸ... 3-4... καὶ... μὲ... τῶν... σταχυῶν... πρὸς τὴν... αὐτὴν... κατεύθυνσιν...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

..... (Ὁρ. αὐτ. βελ. 12) χειρ. 12)

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

..... (Ὁρ. αὐτ. βελ. 13) χειρ. 13)

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδη.

..... (λεπτομέρεια βελ. 14) χειρ. 14)

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δέσιμον τῶν σταχύων γίνεται τὴν 12αν ἡμέραν διὰ τὴν ἀπορροήν τῆς ἐξέχοντος πλεονεξίας. Σοφία γίνεται τὸ δέσιμον 3-4 φερέ. ἡμερησίως

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

.....(Ὅρα... λεπτομερ... ἐν. ἐελ.. Χερ... 15.).....

.....

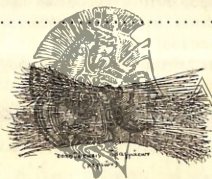
.....

.....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

.....(Ὅρα... ἐν. ἐελ... χειρ... 16.).....

.....

.....

.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....*ὅταν ἐγίνετο καλλιέργεια γεωμύλων*.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμύλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

.....(*ὅρα ἐξελ. κεφ. 17*).....

- 2) Πότε θερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *ἠπὸς τοῦ ἔτος μὲ τὸ "λελέκε"*.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

.....(*ὅρα ἐξ. 11. ἐξ. 11*).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)
 (ὅρα.. βελί.. χειρ. 17.)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τὰ δεματία.. συγκεντρώνονται.. εἰς τὸν ἀγρὸν.. καὶ.....
 ἀπὸ ἐκεῖ.. μετεφέρονται.. εἰς τὸ ἀλώνι.....
 (ὅρα.. βελί.. χειρ. 18)

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεματία. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ἢ ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Ὁ κύριος αὐτὸς λέγεται "ἀλώνια".
 διὰ τὴν τοποθέτησιν ὅρα.. βελί.. χειρ. 16.. §. 3.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

ὑπῆρχεν.. ὀρεμέλια.. κύριος.. ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ
 ἀπὸ τὰ ἄχυρα.. ἐγένετο.. εἰς τὸ ἴδιον μέρος.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Τὸ ἀλώνιον.. κατασκευάζετο.. ἐντὸς τοῦ χωρίου.....
 ἐξ ἐκείνης τῆς αἰτίας.. ἢ.. περὶ.. αὐτοῦ.....

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὰ ἰδιώματα ἐν ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἴσαν ἰδιωτικά

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Από τα μέσα Ιουλίου μέχρι το τέλος Αυγούστου...

- 7) Εἶδη ἀλωνιδῶν (ἀνυπόλογος τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χύματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

(“Ορα εις πνευρ. 19.)

- 8) Πώς επισκευάζεται το άλωνι έκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνι· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μίγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρυν).

..... (Όρα βελή χειραγφ. 19)

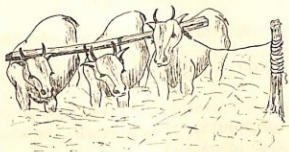
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Αἱ ἀντιμέτωποι ἐπικεκαίμῃ ἢ προεξοικαστικῇ ἐρίκοντα
τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας καθ' ἑκάστην.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

..... (Ὑφρα... β.ε.λ.δ'... χειρ... 20.)

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κα.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

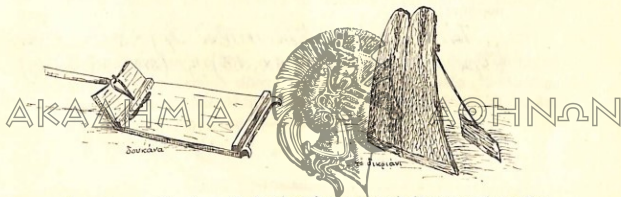
..... (Ὑφρα... β.ε.λ.δ'... χειρ... 20.)

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

.....(Ἱ.Ρ.α. 6424. Χειρ.γρ. 20.-21.).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὁσπρία (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

.....(Ἱ.Ρ.α. 6424. Χειρ.γρ. 21.).....

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

...Ὁ ἀλωνισμὸς... ἀρχίζει... περὶ τὸν 6^{ον} πρωϊνὸν...
καὶ... γεγραμμένος... τὰς... μεσημβρινὰς... ὥρας... ..

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

...Τὰ ἐν χρήσει ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι:
(Ὁρι. ἀγρ. 21. 6x. 13). 1/2. (6x. 25. 6x. 15).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

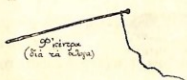
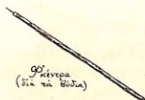
... (Ὁρι. ἀγρ. 21. 6x. 13).

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

...Διὰ τὴν ὁδήγησιν... καὶ τὸ κύπημα... εἶχε μῆκος... 4' 75''...
...κατασκευὴ... διὰ τὴν... βούων... καὶ... βουκέντρι...

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

... λέμεται... ἔνα... ἀλ. ὠ. ν. κ... π. ρ. ἰ. α... ἐξ. ρ. ἰ. α... (ἀπλωμα)
... καθε. ἡμέρ. ἀλωνίζετο. ρ. ἰ. α... (ἐξ. ρ. ἰ. α.)

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... λέγονται "αὐφρώ..."

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

... (Ὁρα. ἐξ. ρ. ἰ. α... 22.)

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... Ἠπῆρκεν... ὁ... κόπανος... (Ὁρα. ἐξ. ρ. ἰ. α... 14.)

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

... (Ὁρα. ἐξ. ρ. ἰ. α... 22.)

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

..... (Ἔργα αἰ. 19. χειρ. γρ. 23.)

κόπανος στεργητός

ξύλο κοπανιστὸ διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

... Πι. ἐτάκιε. ἐτασινδινίεα... εἰς τὴν ἐδάχον. Τό...
... κοπάκιεμα. ἐγίκαε. μόνιν. διὰ τὸν χωρὶς μόν. τὴν.
... κέρπιν. καὶ... εἰς. εἰς. ἀχυροποίησιν... (εἰς τὴν. Χειρ. 23.)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

... (Ὁρα... εἰς τὴν. Χειρ. 23-25)

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

... Πι. ἐτάκιε. ἐτασινδινίεα... εἰς τὴν ἐδάχον. Τό... (εἰς τὴν. Χειρ. 23-25)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

... Πι. ἐτάκιε. ἐτασινδινίεα... εἰς τὴν ἐδάχον. Τό... (εἰς τὴν. Χειρ. 23-25)

... Πι. ἐτάκιε. ἐτασινδινίεα... εἰς τὴν ἐδάχον. Τό... (εἰς τὴν. Χειρ. 23-25)

... Πι. ἐτάκιε. ἐτασινδινίεα... εἰς τὴν ἐδάχον. Τό... (εἰς τὴν. Χειρ. 23-25)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

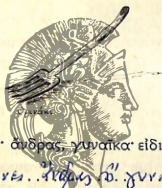
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

..... (6ελ. 9... χειρ. 9... 26.).....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

... Τὸ λίχνισμα γίνεται μὲ τὸ καρπερόν. (εκητ. χειρ. 15)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρὸς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Τὸ λίχνισμα τὰ κάνει· ἄνδρας ἢ γυναῖκα· ὅ· καὶ εἰδικός.
λίχνιστὸς ἔσ' ἀμοιβῇ.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..... (Ἱερα. 6ελ. 9... χειρ. 9... 26.).....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

(“Ερμ. βελ. χερ. 26.)

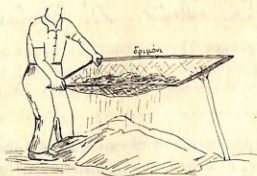
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ’ αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

(“Ερμ. βελ. χερ. 26.)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρου, ἢ δι’ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

(Ὅροι γεωγ. κλπ. 26-28.)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ στανρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ (Ὅροι γεωγ. κλπ. 28.) ΒΟΗΘΗΩΝ

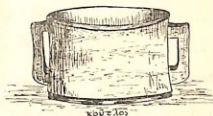
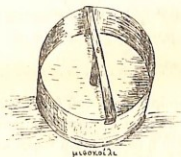
- 8) Ἀ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ἄλλα ἐθιμ. κλπ. 28.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

(Ὅροι. ε.ε.γ.μ. χ.ε.ι.ρ.ο.γ.ρ. 28.)

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιστικό κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

(Ὅροι. ε.ε.δ.ι.ς. χ.ε.ι.ρ. 29.)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

(Ὅροι. ε.ε.δ.ι.ς. χ.ε.ι.ρ. 29.)

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

..Τὸ ἄκρον... ἀντιδιακείμενα... ἐν... ἀκρον...
ἐποῦ... ἀντιδιακείμενα... ἀκρον... ἀκρον... ἀκρον...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

..... (Ὁρ. 1. ἐξελίξ. χειρ. 30.)

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

..... (Ὁρ. 1. ἐξελίξ. χειρ. 31.)

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

...Ὀνομαζέται... "κλαδευιξίς" ἢ... "καθαυριξίς"...

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

.....(Ὀρα. ἐξελίχ. χειρ. 31.).....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;.....

.....(Ὀρα. ἐξελίχ. χειρ. 31.).....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....(Ὀρα. ἐξελίχ. χειρ. 32.).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΕΙΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

.....(Ὀρα. ἐξελίχ. χειρ. 32.).....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

.....(Ὀρα. ἐξελίχ. χειρ. 32.).....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

(χορὰ βελιῶν χερ. 32)

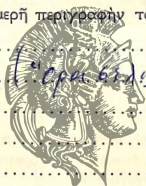
- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

(χορὰ βελιῶν χερ. 32)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

(χορὰ βελιῶν χερ. 32)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

(ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΠΟΡΑΝ ΤΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΑΛΕΞΙΣΜΟΥ Κ' ΤΗΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣ.)

ΚΑΙ

ΤΩΝ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΩΝ.

ΤΟΥ ΧΕΡΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟΥ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟΝ

1970

ΥΠΟ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΤΣΙΟΥΛΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. - Έξιστάμενος τόπος: Πολύδενδρον (παιδιότερον ὄνομα
ἐπάτα) Ἐπαρχίας Γρεβενῶν. Νομοῦ Γρεβενῶν.

2. - Ονομαστικόν **ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ** ἐνδηλωτικῶς

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΠΟΡΑΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΑΛΕΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΘΗΚΕΝΣΕΩΣ

ΔΙΑΜΕΝΕΙ ΕΙΣ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΩΝ. (4)

3. - Τον χείριον ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟΥ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ.

Πληροφορίαι: α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον: Ἀθανάσιος

Δαδαῖς ἡλικία (70) ἐπὶ, γραμμῶν καὶ γράμης: Γ'

Δομοκ. ἐκελών, τόπος: **ΥΠΟ**

β) Ἀλέξανδρος Μην. **ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΧΑΤΣΙΟΥΛΗ**

Δ' Δημ. ἐκελών 'σε **ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ** **ΔΟΧΗΝΩΝ**

Δ' Δημ. ἐκελών 'σε **2/ΘΕΣΙΟΥ ΔΗΜ. ΣΧΟΛ. ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟΥ**

Α' α' ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΑΙ Α' Α' ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

Ἡ δε 5.195 ἐνδημῶντων γεωργικῇ ἔκτατι, ἥτις ἐνδημῶνται

καλλιεργεῖται κυρίως διὰ δημητριακῶν, παλαιότερα, πρὶν

τῷ 1920, περιερίψω εἰς 3.000 ἐνδημῶντα περίην, δε καὶ

ἐπὶ αὐτῶν αἱ πεδινὰ περικαὶ παρήμενον πάντες διὰ τοῦ

ρῶν καὶ ποτὶ διὰ τοῦτον περιερίψω ἡ καλλιεργεῖται αὐτῶν

ἐνδημῶνται, τὸ δε ἥτις καλλιεργεῖται εἴτα ἡ τὸ ἔργον ἀπο-

τέλειται ἡ ἀπορία **ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟΝ** περιερίψω αἱ ἐπεὶ αἱ ἐνδημῶνται

δε καλλιεργεῖται ἡ εἰς **1970** ἥτις καλλιεργεῖται διὰ τοῦ

τὸ δε ἥτις καὶ τὸ ἔργον παρήμενον ἐν ἀφροσπασίῃ καὶ

πῶς ἀφροσπασίῃ διὰ τοῦ τοῦτον τῶν ποιεῖται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΩΝ

ΝΕΥΤΟΝΕΡΗΣ ΠΕΡΙΤΡΑΦΗ

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΤΙΜΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΡΑΝ

ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΘΑΚΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΑΛΛΗΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΕΛΕΥΣΕΩΣ

ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΑΡΕΩΝ.

ΤΟΥ ΧΕΡΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟΥ Ν. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΠΟ

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΧΑΤΖΙΟΥΛΗ

ΔΙΟΔΟΤΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟΥ

ΑΠΟ

Αἱ περιουσίαι αἱ ἀποσπόμεναι διὰ βοσκῆς, πλὴν τῆς βοσκῆς καὶ τῶν ποιμνίων ἀφαιρῶν, ἐκκαθαρίζονται κατὰ

1. - Ἐξεταζόμενος τόπος: Πολύδενδρον (παλαιότερον ὄνομα: Σπάτα) Ἐπαρχίας Γρεβενῶν. Νομοῦ Γρεβενῶν.

2. - Ὑποματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ ευρυπληρώσαντος: Μιχαὴλ Κατσιοῦλης ἐπάγγελμα Διδάσκαλος. Ταχυδρόμική διεύθυνσις: Πολύδενδρον Ν. Γρεβενῶν. Πρόβα εἴη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον: Τέσσαρα (4)

3. - Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράψαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες: α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον: Ἀθανάσιος Δαλαῆς ἡλικία (70) ἐτῶν, γραμματικαὶ γνώσεις: Γ' Δημοτ. Σχολείον, τόπος καταγωγῆς Πολύδενδρον.

β) Ἀλέξανδρος Μιλιώτης (56) ἐτῶν, Στ' Δημ. Σχολ. ἐκ Πολύδενδρου γ) Κωνσταντῖνος Καραϊσκάκης (73) ἐτῶν Δ' Δημ. Σχολείον ἐκ Πολύδενδρου. —

Α' α' ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920.

Ἡ ἐκ 5.685 στρεμμάτων γεωργικὴ ἔκτασις, ἥτις ἐνήμερὰ καλλιεργεῖται κυρίως διὰ δημοτριακῶν, παλαιότερον, πρὸ τοῦ 1920, περιωρίζετο εἰς 3.000 στρέμματα περίπου, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ πεδιναὶ περιοχαὶ παρέμενον πάντοτε διὰ ἐπορᾶν καὶ ποτέ διὰ βοσκὴν ποιμνίων. Ἡ καλλιέργεια αὐτῶν ἐνηπλάεετο, τὸ ἔν ἔτος ἐκαλλιεργεῖτο εἴτῃ ἢ τὸ ἕτερον ἀραβόσιτος ἢ διάφορα γυχανθῆ. Αἱ περιοχαὶ αἱ ὁποῖαι εὐρίσκοντο ἐν κατωφερείᾳ ἢ εἰς ὑγρώματα ἐκαλλιεργοῦντο διὰ εἶπον τὸ ἔν ἔτος καὶ τὸ ἕτερον παρέμενον ἐν ἀχραιοπαύσει καὶ τότε ἐκρηθιμοποιοῦντο διὰ τὴν βοσκὴν τῶν ποιμνίων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΑΙ

Αἱ περιοκαί αὐτοὶ προσρρίζονται διὰ βοσκὴν, πλὴν τῶν δα-
βοτεμασίων καὶ τῶν μονίμων κέρων, ἐνηλλαίβετο κατὰ
Ἱερά χρονικά διαστήματα ἐνὸς ἔτους. -

2) Μέρους τῆς καλλιερηθείσης ἐκτάσεως ἀνῆκεν ὀνέκαθεν
εἰς τοὺς ὀλίγους μονίμους κατοίκους τοῦ χωρίου, τὸ μεγα-
λύτερον δὲ μέρος αὐτῆς ἀνῆκεν εἰς δύο Τούρκους γαιο-
κτήμονας διαμένοντας εἰς Νεάπολιν (Λιγύεταν) - βοῦτον
καὶ εἰς ἕναν Ἑλληνα ἐκ ξισιτίτης, μετὰ ἡγοράσθησαν
ὑπὸ τῶν χωρικῶν καὶ ἀποτελεῶν ἡμέτερον ἰδιοκτησίαν
αὐτῶν.

3) Ὁ πατήρ, μέχρι τοῦ 1920 διετήρησε συγκεντρωμένην τὴν
περιουσίαν του καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῶν τέκνων του. Τὸ
ἔθιμον τοῦτο παραμένει εἰς μερικὸς εἶδει καὶ ἡμέτερον,
το πλεῖστον ὅμως διανέμει τὴν περιουσίαν εἰς τὰ τέκνα του.

Β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀποκολλοῦνται συγχρόνως μετὰ τὴν γεωρ-
γίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται ὡς καὶ οἱ ἐργάται ἀποκολλοῦνται ἐν παρ-
παρέρῳ καὶ εἰς τὴν γεωργοκτηνοτροφίαν.

Γ'. 1) Τὴν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ κτήματα ἀ-
νῆκον εἰς γαιοκτήμονας, Τούρκους καὶ Ἑλληνας, ἐκαλλι-
εργῶντο ταῦτα ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Πολυδέν-
δρον καὶ τῶν γειτονικῶν χωρίων εἴτε ὡς μισοικαίστες
εἴτε τὰ ἐνοικίαζον τὸ δὲ ἐνοίκιον κατεβάλλετο εἰς εἶδος,
ἐκ τοῦ καλλιερηθέντος τοιαύτου, ὁ γαιοκτήμων προσέφερεν
τὸν ἀγρόν καὶ τὴν ἀνάλογον ποσότητα τοῦ ἐσθίου ὃ δὲ
ἐνοικιαστὴς τὴν ἐργασίαν του καὶ ὁ τελευταῖος ἐλάμβανεν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

διαιολόγη, τὸ τέταρτον ευνήθως τῆς παραγωγῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ μισοκάτορου ὁ γαιοκτήμων προέβλεπεν τὸν ἀγρὸν ^{μόνον} καὶ τὰ ὑπόλοιπα, ἐργασία, ἐφόρον, λίπανσιν κ.λ.π. ὁ μισοκάτωρ, ὁ ὁποῖος παρέδιδεν τὴν ἐποχὴν τῆς συρκομίδος τὸ ἥμισυ καὶ πλέον τῆς παραγωγῆς εἰς τὸν γαιοκτήμονα. Ἡ περίπτωσις αὕτη ἦτο ἡ ευνηδεύερα.

2) Ἐκεῖνοι ποὺ ἠργάζοντο εἰς τὰ κτήματα τῶν γαιοκτημόνων ἐκαλοῦντο "μισοκάτορες", ἡ δὲ κοινωνικὴ των θέσις ἦτο κατωτέρα.

3) Ἡ ἀμειψιὴ αὐτῶν ἦτο εἰς εἶδος.

4) Ἐπειδὴ ἡ καλλιερρήμιος ἔκτασις ἦτο μικραὶ δὲν ἐχρησιμοποιουντο ἔργαται.

5) Διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν δούλοι.

6) α) Ὁ νέος καὶ αὐτὸς καὶ τὸ χωρίον δὲν ἐπηρεάζοντο ἀλλὰ δι' ἀνιέρειν ἐργασίας, περιερίσσαντο μόνον εἰς τὰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐργασίας τοῦ χωρίου.

β) Δὲν ἐπῆρσαν ἐπομιακῶς ἀλλὰ... —

δ'. 1) Ἡ λίπανσις τῶν ἀγρῶν παλαιότερον ἐγένετο ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ ζωικῆς κόπρου (βοῶν, αἰγοπροβάτων κ.λ.π.)

2) Ἡ χρεὶς χημικῶν λιπαυμάτων, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς παρούσης συλλογῆς, τὸ πρῶτον ἐγένετο, ἐπιδεικτικῶς καὶ δοκιμασιτικῶς κατὰ τὸ ἔτος 1938 ἡ δὲ εὐρύτερα χρεὶς αὐτῶν μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον περὶ τὸ ἔτος 1945 καὶ ἐντεῦθεν.

ε'. Τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον ἐχρησιμοποιήθη πρὸ τοῦ

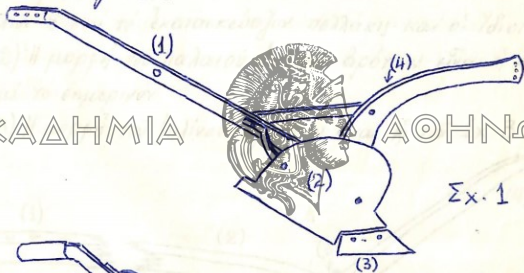
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

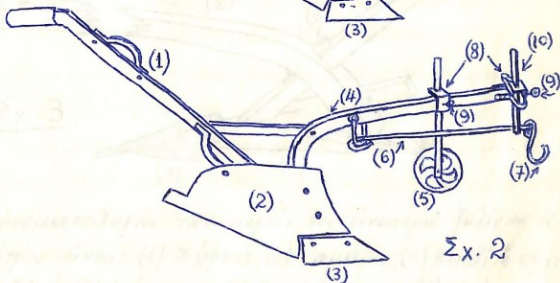
ΑΘΗΝΑΙ

1925 οὐ δὲ γεωργικαὶ μηχαναὶ τὸ 1946.

1) διὰ τὴν ἄροσιν ὅλων τῶν κτημάτων, πλὴν τοῦ ξυλίνου ἀρότρου τοῦ ὁποίου ἡ κρήβις εἶναι ἐκ εὐρέας κλίμακας, κρησιμοποιοῦνται οἱ δύο τύποι βιδηρῶν ἀρότρων, ὁ ἀπλοῦς τύπος ἄνω τροχοῦ μέ ἑν παράβολον ἢ στρώειν (ε.χ. 1) καὶ ὁ τελειότερος τύπος μέ τροχόν καὶ τημνύνιον μέ ἑν γερύον καὶ μίαν ἢ δύο λαβὰς. (ε.χ. 2) Κατεσκευάζοντο ἐκ τῆς ξιγαίτης ἢ τὰ ἐπρωμθεύοντο ἐκ τοῦ ἐμπορίου, κατασκευῇ ἐργασταίου, ἀπὸ τῆς ξιγαίτης, Τσοτύλιον, Γρεβανά ἢ Κεφαίνην.

Σχ. 1

Σχ. 2

Ἡ ὀνοματολογία τῶν μερῶν τοῦ εἰδηροῦ ἄροτρου εἶναι:

- (1) Χερούλι, (2) Παταριά ἢ φτερό, (3) ὕνι, (4) Καμάρα, (5) Τροχός ἢ ρόδα, (6) Βέργα, (7) Γάντζος, (8) Κλειδαριές, (9) Κλειδιά, (10) Τημῶνι καὶ παράβολον ἢ ἐτρώγη (ὄππην)

2) Τὸ τρακτέρ ἐκρημιμοποιήθη κατὰ τὸ ἔτος 1945.

3) Μηχανὴ θεριαμοῦ δὲν ἐκρημιμοποιήθη.

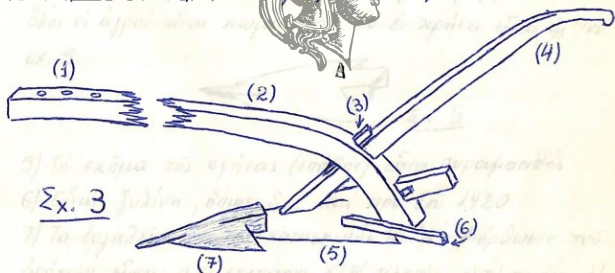
4) Μηχανὴ δεύματος τῶν σταχυῶν δὲν ἐκρημιμοποιήθη

5) Μηχανὴ ἀλωνισμοῦ ἐκρημιμοποιήθη τὸ θέρος τῷ 1952

6τ' 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον παλαιότερον, ὅπως καὶ ἐήμερον τὸ ἐπρόκειθεντο ἀπὸ εἰδικοῦ κατασκευαστοῦ τοῦ Τεοτυλίου ἢ καὶ τὸ ἐκατασκευάζον πολλάκις καὶ οἱ ἴδιοι.

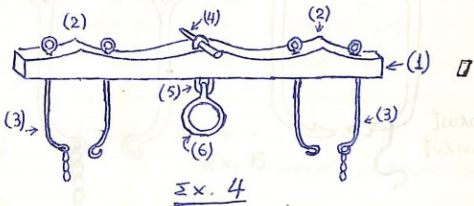
2) Ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἶναι ἡ αὐτὴ μέ τὸ σημερινόν

3) Ἡ μορφή τοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἶναι ἡ τοῦ σχ. 3

Ἡ ὀνοματολογία τῶν μερῶν τοῦ ἀνωτέρω ξυλίνου ἄροτρου εἶναι: (1) Σύρτης, (2) Καμάρα, (3) Κλειδί ἢ ἐγῆνα, (4) Οὐρά, (5) Κούτρουρο, (6) Παράβολα καὶ (7) Ὑνί.

Ἡ μορφή τῶν ζυγῶν, καί τοιοῦτος ὑπάρχει ἐν κρήβει εἰς δύο τύπους, τὸν μεγάλον, διὰ τὴν ζεύξιν ξυλίνον ἀρότρον καὶ τὸν μικρὸν διὰ τὴν ζεύξιν βιδηροῦ ἀρότρον, εἶναι ἡ τῶν 6x. 4 ~~μορφή~~ ~~αποκ.~~ ~~αποκ.~~

Σx. 4

Ἡ ὀνομαστολογία τῶν μερῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἐξαρτημάτων εἶναι: (1) Ζυγός, (2) Λαιμαριά, (3) Ζέβλες, (4) Μπουκλίδαι, (5) θ'λιά, (6) Κουλλούρ'.

4) Τὸ ὄνιξ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἔχει μίαν μορφήν καὶ οἱ ὅλοι οἱ ἀγροὶ εἶναι κωμαστροί. Τὸ ἐν κρήβει εἶναι ἡς τοῦ 6x. 5.

Σx. 5

5) Τὸ ἐκῆμα τῆς βρήνας (ἐπάθης) εἶναι πυραμοειδές

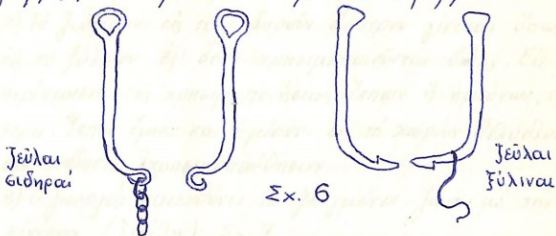
6) Εἶναι ξυλίνη, ὅπως ἦτο καὶ πρὸ τοῦ 1920.

7) Τὰ ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου εἶναι: α) τὸ ἐκεπάρνι, β) τὸ τεσκόνρι, γ) τὸ πριόνι, δ) ἡ ἀρίδα, ε) τὸ ἀρνάρι καὶ εἰς) ὁ ξυλοφαῖς.

8) α) Διὰ τὸ ἀρότρον ἐκρησιμοποιοῦντο καὶ κρησιμοποιοῦνται μόνον βόες.

β) Διὰ τὸ ὄρρωμα κρησιμοποιοῦνται δύο ζῶα.

- 9) Διά τὸ ζευγάρωμα ὁ ζυγὸς ἔπτο καί εἶναι ἀπαραιτήτος.
10) Αἱ ζεύλαι εἶναι ἀπὸ ἀνέκαθεν δύο εἰδῶν, τῆς αὐτῆς ὅμως μορφῆς, αἱ εἰδηραὶ καὶ αἱ ζυλιναί. Αἱ μορφαὶ αὐτῶν εἶναι:

- 11) Ὁ κρίκος ὅστις συνδέει τὸν ζυγὸν μετὰ τὸ ἄροτρον εἶναι εἰδηρῶς καὶ λέγεται "κουλλοῦρ". Ἡ μορφή του εἶναι ὡς εἰς εἰκῆμα 4 N^ο 5 1/2' 6.

12) Οὐδέποτε ὁμογενεῶς ἄροτρα δι' ἐνὸς ζεύγους

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ ἐπορά.

α) Ἀνέκαθεν, ὅπως καὶ τώρα, ὄργωνε ἄνδρας καὶ ἐπανίς μναῖκα καὶ ἐκεδὸν πάντοτε ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ.

β) 1) Τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν γίνεται ὡς ἑξῆς: Ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ τοποθετυνται αἱ ζεύλαι καὶ στερεώνεται τὸ "κουλλοῦρ" διὰ τῆς θηλειᾶς (θ'λιά') καὶ τῆς "μπουκλίδας". Ἐν συνεχείᾳ ὁ ζυγὸς τοποθετεῖται ἐπὶ τῶν τραχήλων τῶν βοδιῶν καὶ εἰς τὸ "κουλλοῦρ" στερεώνεται ὁ εὐρτης τοῦ ἄροτρου.

Εἰ τὴν περίπτωσιν αὐτήν, τῆς ζεύξεως τοῦ ζυλίνου ἀρότρου, χρησιμοποιεῖται ὁ μετὰ τὸν ζυγὸν. Διὰ τὴν ζεύξιν τοῦ εἰδηροῦ ἀρότρου χρησιμοποιεῖται ὁ μικρὸς ζυγός, μετὰ τὴν ἰδίαν διαδικασίαν καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ζυγὸν στερεώνεται

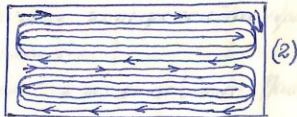
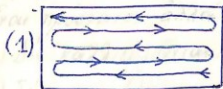
ὁ ἀνεξάρτητος εὐρύτης τοῦ εἰδηροῦ ἄροτρου ^{ὅστις} ~~καὶ~~ συνδέεται
μέ τόν "γόνιζον", ἢ βιδώνεται εἰς τὴν "καμάραν", τοῦ
ἄλλου εἰδηροῦ ἄροτρου.

2) Τό ζεύξιμον εἰς τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον γίνεται ὅπως καί
εἰς τὸ ξύλινον ἐξ ὅσων χρησιμοποιοῦνται βίδες. Εἰς τὴν
περίπτωσιν τῆς χρησιμοποίησεως ἵππων ἢ ἡμιόνων, δια-
φέρει. Ἴπποι ὅμως καὶ ἡμιόνοι εἰς τὸ χωρίον Πολυδεύδου
~~ἀλλ'~~ αὐδέποτε ἐχρησιμοποιοῦνται.

3) Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζευγμέναι ζῶα μέ τὴν βο-
κέντρον (ξιάλη) Σχ. 7.

4) Τό δὸν παλαιότερον, ὅταν καὶ ἡμέραν ἢ ἄρσιν γίνεται
κατὰ δύο τρόπους, ἀναλογίως τῷ ἄροτρον πῶς χρησιμοποιοῦται.
Ὅταν τὸ ἄροτρον εἶναι ξύλινον τότε γίνεται καὶ εὐθείᾳ
γραμμῇ σχ. 8 № (1). Διὰ εἰδηροῦ ἄροτρου γίνεται
περιφερειακῶς, εἰς ἑκάστην "επορίαν", σχ. 8 № (2).

Σχ. 8

5) Τό ὄργωμα καὶ ἡ ἐπορά τοῦ ἀγροῦ γίνεται εἰς λω-
ρίδας ἀνά 10-12 βήματα πλάτους καὶ αἱ ὁποῖαι
λέγονται "επορίες".

6) Δὲν ὑπάρχει συνήθεια ναὶ γίνεται ἡ ἐπορά διημητροκῶς

ἀνευ κρησιμοποίησεως τοῦ ἀρότρου.

7) Ἐπὶ ἀγρῶν οἱ ὁποῖοι παρυνειάζον κλίειν, τὸ πρῶτον ὄργωμα γίνεται πρὸ τῆς κατεύθυνειν τῆς κλίσεως τοῦ ἀγροῦ τὸ δὲ δεύτερον καδέει πρὸ τοῦ πρῶτου. Εἰς τὴν περίπτωσιν μεράλης κλίσεως τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐξ ὅσον τὸ ὄργωμα γίνεται μὲ βόδια καὶ μὲ ξύλινον ἀρότρον, τότε γίνεται διαγωνίως, οὕτως ὥστε μὲ τὸ δεύτερον ὄργωμα τὸ ὁποῖον γίνεται καὶ αὐτὸ διαγωνίως ἐλλὰ ἀντιθέτως, ἐκρηματίζουν αἱ βραχμαὶ ἔχι ἐταυρὸν ἀλλὰ X

8) Ἀροτριάσει (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς ἐπορᾶς:

1) Διὰ τὴν ἐπορὰν δημητριακῶν, ἐξ ὅσον τὸ ὄργωμα δὲν γίνεται μὲ βελήναροτρον, γίνονται τὰ ἑξῆς ὄργωματα:

Πρῶτον ὄργωμα (γύρισμα) τὴν Ἀνοιξιν (διὰ τὰς ἐκ ἀγροκαταίνει ἀγροῦ) διὰ τὰς ἐπελαίπας ἀγροῦ τὴν Ἀύγουστον ἢ Σεπτέμβριον. Δεύτερον ὄργωμα (διβόλισμα) τὴν Ὀκτωβρίον ἢ ἀρχὰς Νοεμβρίου καὶ ἐν συνεχείᾳ ἢ ἐπορᾷ.

Τὸ ἐκέπαισμα τοῦ ἐπόρου γίνεται μὲ τρίτον ἐλαφρὸν ὄργωμα καὶ μὲ ξύλινον ἀρότρον. Ἡ χρῆσις τῆς ἐσάρτης εἶναι πρόσφατος, ἀλλὰ τελευταίως κρησιμοποιεῖται εὐρέως

2) Δὲν καλλιεργοῦνται κηπευτικά.

3) Σήμερον οὐδεὶς ἀγρὸς μένει ἐκ ἀγροανάπτουσι. Παλαιότερον ἔμενεν ἐν ἔτῳ.

4) Γίνονται τρία ὄργωματα συνήθως (γύρισμα, διβόλισμα, τριβόλισμα ἢ τῆς ἐπορᾶς).

5) Κατὰ τὴν ἐπορὰν κρησιμοποιεῖται τὸ "ἐποροτρόβαδο,"

guten abgesehen von der

7) Ein Blick in die Geschichte der

offenen Fragen der Wissenschaften

offen zu sein, das ist die Aufgabe

der Wissenschaften, die sich mit

der offenen Fragen der Wissenschaften

beziehen, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

Wissenschaften, die sich mit der offenen

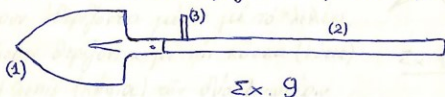
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ ἄροτρον καθαρίζεται μὲ τὴν βουκέντρα (ξιάλη)
ἣτις γέρα εἰς τὸ ἔν ἄκρον τὸ "Ἰαλοσίδερο," κατὰ δύο
μορφαὶς εἰς 7 N^ο (1) καὶ (2)

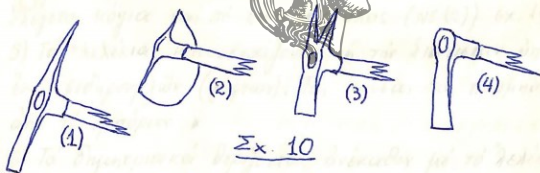
2) Παισιότερον δὲν ἐγένετο ἰσοπέδωσις τοῦ ἀγροῦ, ἐν-
μερον ὅμως γίνεταί μετὰ τὸ τελευταῖον ὄργωμα, διὰ
ναί ἐκεπαδῇ ὁ ἐπὶ ὅρος, ἐβάρνικμα μὲ διδύραϊν ἐβάρνικ.

3) Ἡ ἐκαυὴ ἀγρῶν μικρῇ ἐπιφανείᾳ (μπαχτεῖδες ἢ
τεμάχιον αὐλῆς οἰκίας) γίνεταί μὲ τὸ "μπέλι," εἰς 9

8) Ἐργαλεῖα διὰ ἐκάγμιον καὶ ἐκάλιμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ
κήπον εἶναι: Καβμάς (εἰς 10) N^ο (1), Τεάπα N^ο (2), ἐκαλι-
μα N^ο (3), Τεάπα N^ο (4)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

6) Πολλάκις ὁ γεωργὸς δὲν ἔχει βοηθόν. Ἐὰν χρεια-
σθῇ τότε ὁ βοηθὸς αὐτοῦ δαί εἶναι μέλος τῆς οἰκογενείας
(ὄψις ἢ τέκνον) οἱ βοηθοὶ αὐτοῦ δὲν ἔχουν ἰδιαίτερον
ζῆλον.

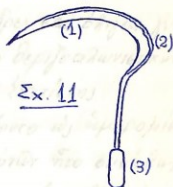
7) Διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ὀρεῶν δὲν ὑπάρχουν ἰδιαίτερα
ἀγροὶ καθ' ὅτι ἡ καλλιέργεια ὀρεῶν δὲν γίνεταί ἐν τῷ
χωρίῳ.

- 8) Διὰ τὴν καλλιέργειαν διαφόρων ζωοτροφῶν (ρόβης, εἰανού) χρησιμοποιοῦνται ἀγροὶ ἀδύνατοι, εὐνήθως πλαγίως
- 9) Δὲν ἐγένετο ποτέ καλλιέργεια γεωμήλων. -

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α' Ἐργαλεῖα θερισμοῦ

- 1) Ὁ θερισμός ἀνέκαθεν ἐγένετο μέ τὸ "λελέκι", 6x. 11
- 2) Τὰ κόρτα, τὸ τρίγυλλι κ. ἄ. παλαιότερον ἐθερίζοντο μόνον μέ τὸ "λελέκι, ζήμερον θερίζονται μέ τὴν κόσσα (κόσση)

- 3) Ἡ λεπίς (κύμα) τῶν δύο ἀνωτέρω θεριστικῶν ἐργαλείων ἦτο ὁμαλὴ.

- 4) Ἡ περιστροφή τοῦ ἦτο ἀπὸ ξύλου

ἀπὸ ξύλου καὸνδράφει 6x. 11 Ν^ε (3) τὸ ἐμπροσθεν μέρος (Ν^ε (1)) ἐλέγετο κόγια καὶ τὸ πῆμα ἐκούλος (Ν^ε (2)) 6x. 11

- 5) Τὰ "λελέκια", κατεσκευάζοντο ἐκ τῆς ξυλίσιας ὑπὸ τῶν ἐκεῖ βιοδηροργῶν (γύγτων). Τὰς κόσσας τὰς προμηθεύονται ἀπὸ τὸ ἐμπόριον *

- 6) Τὰ δημητριακὰ θερίζονται ἀνέκαθεν μέ τὸ "λελέκι", καθὼς καὶ τὰ ρόβη, μπιζέλια. Τὰ ρεβίδια καὶ αἱ φακὲς δι' ἐκρίβρεας.

β' Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Ὅλα γενικῶς τὰ δημητριακὰ ἐθερίζοντο ἐθ' θερίζοντο ἐκὼς ὅσον τὸ δυνατόν χαμηλότερον ὕψος.
- 2) Τὰ στάχυα τὰ ὁποῖα μένου ἀβρίβια ἐλέγοντο ἀντιρίδια.

3) Τούς δερριτάς δὲν ἀκολουθοῦν ἄλλα πρόσωπα διὰ
να παραλαμβάνουν τοὺς δερριμένους ἐτάκους (χεριές) ἀλλ'
οἱ ἴδιοι τοὺς τοποθετοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, πληθύνει αὐτῶν.

4) Τὰ δράγματα (χεριές) τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀνά
τρεῖς ἢ τέσσαρα μὲς τοῖς ἐτάκοις πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

5) Τὰ τοποθετηθέντα μαζὶ δράγματα καλοῦνται πάλι "χεριές",
γ' οἱ θερριτάς.

1) Κατὰ τὸν δερριμένον ἐλάμβανον μέρος ἄνδρες καὶ ὀλίγαι γυ-
ναῖκες. Παλαιότερον, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως δερρισαλωνικῶν
μηχανῶν ἤρχοντο ἀρκετοὶ δερριτάς ἐκ ζικιτίτης.

2) Οἱ ξένοι δερριτάς ἐκ ζικιτίτης ἤρχοντο ὡς ἡμερομίσθιοι
καὶ ἐπληρώνοντο εἰς εἶδος ἢ ἀφαιρῶν αὐτῶν ἥτο ευνήδης
ἐν "ταχάρι", βιτάρι (12-13 ἀκάδες) ἡμερησίως. Εἰς αὐτοὺς
παρῆλθε καὶ ξαμπτόν.

3) Τόσον οἱ ἄνδρες ὡς καὶ αἱ γυναῖκες ἔφερον εἰς τὴν ἀρι-
στεράν παλάμην τὴν "παλαμαράν", διὰ νὰ προσυλάγονται
ἀπὸ τοῦ ἀκάνθου καὶ ἀπὸ τὴν κόγαν τοῦ "δερπανισοῦ", ἀφ'
ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ δύνανται νὰ ευχκραιτοῦν περι-
σοτέρους ἐτάκους. Πολλοὶ ἔφερον εἰς τὴν μέσην τιν καλλι-
νὴν ὑφαντὴν ζώνην (ζουνάρι), ἰδίως τοὺς πρῶτος ἡμέρας
τοῦ δερριμοῦ, διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωση καὶ πόνον.
Ἄλλο ἐξάρτημα τῶν δερριτῶν ἦτο τὸ προσόγιον τὸ ὁποῖον
ἐκρέμαζο εἰς τὸν δεξιὸν μηρὸν διὰ νὰ καθαρίζον τὸ πρό-
σωπον ἐκ τοῦ ἰδρώτος.

4) Ἡ ἐναρξίς τοῦ δερριμοῦ κατὰ προτίμησιν ἐγένετο κατὰ
τοὺς ἡμέρας Δευτέραν, Τετάρτην ἢ Παρασκευήν. Τὴν Τρίτην

Ε) Τὸν δόξα καὶ τὸν ἐκδοχὸν ἐπὶ τὴν ἀντιμετώπισην
καὶ παραδοχὴν καὶ ἐκδοχὸν ἀντιμετώπισην (καὶ)
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν

Υ) Οἱ ἐκδοχὸν

αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

Ε) Τὸν δόξα καὶ τὸν ἐκδοχὸν ἐπὶ τὴν ἀντιμετώπισην
καὶ παραδοχὴν καὶ ἐκδοχὸν ἀντιμετώπισην (καὶ)
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν

Η) Τὸν δόξα καὶ τὸν ἐκδοχὸν ἐπὶ τὴν ἀντιμετώπισην
καὶ παραδοχὴν καὶ ἐκδοχὸν ἀντιμετώπισην (καὶ)
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν
αὐτὸν καὶ ἀντιμετώπισην καὶ τὸν ἐκδοχὸν

δὲν ἐγίνετο ποτέ. (τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἔπλεον ἐπ' αὐτὰ πῦν
Τούρκων ἢ Κωνσταντινουπόλεως). Τὴν Πέμπτην ἡ δουλειὰ ξε-
πέρτει. Τὸ ξάββατον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀρχίσῃ καί
νὰ τελειώσῃ ὁ θερμερὸς χωρὶς δικαιοσύνην καθ' ὅτι μεσο-
λαβεῖ ἡ Κυριακὴ ἢ ὅποια εἶναι ἡμέρα ἀρχῆς.

5) Κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ θερμερὸς ἐτραγοῦσαν ἄλλοτε
ἀρκεταὶ τραγούδια. Ταῖ τραγούδια αὐτὰ ταῖ ἐτραγοῦ-
σαν οἱ θερμερὰ οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ζιαντιότητος
καὶ ἀπὸ αὐτοῦ ταῖ ἐμάνθανον καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ χω-
ρίου, δι' αὐτό ταῖ τραγούδια αὐτὰ εἶναι ταῖ ἴδια μέ-
τα τῆς ζιαντιότητος ὅτι πῶν γειτονικῶν πρὸς αὐτὴν χωρίον.
Μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ εἶχον καὶ μετὰ τὸν θερμερὸν, ταῖ
περιεβόστερα ὅμως ἔδαν καὶ ἀ δημοτικὰ τραγούδια.

Κατωτέρω παραθέτομεν μερικά: **ΑΘΗΝΩΝ**

α) Μάνα μέ κακοπατρεῖται καὶ μ' ἔδωκες ἐπὶ τὸ κάμα

Ἐγὼ τὸ κάμα δὲν δορῶ, τὸ ξέστη δὲν ἀντέχω

Ἐδῶ τριγόνους δὲν λαλοῦν, κοῦκοι καὶ δὲν τὸ λένε

Τὸ λέει μιά Ἀγραγιώτισσα, μικρὴ Ἀγραγιωτοπούλα

Τὸ λέει εἴαν παρὰ πονο, τὸ λέει εἴαν μοιρολόι

Ποιὸς ἐχ' αἶντρα ἐπὶ τὴν ξενητεία, καὶ γὰρ ξενητεμένο

Πεὶ τὴς νὰ μὴ τοῦ καρτερεῖ, νὰ μὴ τοῦ περιμένει

Τί θάρρεσε θανατικό, τί θάρρεσε χολέρα

Ὅπ' εἶναι τρεῖς παίρνει τὰς δύο, κι' ἀφιν' τὸν ἑναμόνο

Κι' ὅπ' εἶναι ἕνας μοναχὸς τὸν παίρν' δὲν τὸν ἀφίνει.

β) Ἐγὼ προγὺς ἀστέραις ἀπὸ τῆς γειτονιάς σου

Κι' ἀπὸ τὸ μαχαλὶ σου - Παναγιωτούλα γειά σου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

κι' ἄκουσα πού εἰ μάλινε ἡ δούλεια ἡ μητριά σου
Παναγιωτούλα ζεῖά σου.

κι' αὖ εἰ μαιλώνει πούρχομαι περὶ μου νὰ μὴ ξανάρθω
Παναγιωτούλα ζεῖά σου.

Νὰ ῥθῇ, νὰ ῥθῇ λεβέντη μου, πῶς ἔρχομαι καὶ πρῶς
Στῆ Παναγιωτούλα σου τὴν πόρτα.

γ) Τί νὰ εἰ κόνω Ροῦβα μου τί νὰ εἰ κόνω κόρημ
Δὲν εἶσαι μῆλο κόκκινο ἐπὶ τῆπῃ νὰ εἰ θάλω
Μόν' εἶσαι θά βοννό γηλή, γηλή εὖν κυπαρίσσι
καὶ μερὶ ἐπὶ τῆπῃ δὲν χωρεῖ, ἐπὶ τῆπῃ μου δὲν μπαίνει
Δὲν εἶσαι καὶ βασιλικὸς ἐπὶ κόρμῳ νὰ εἰ θάλω.

Γιὰ νὰ εἰ πῶν εἰ χωρὶς, φοβούμαι τοῦ γερόντος.

Γιὰ νὰ εἰ πῶν εἰ βοννό, φοβούμαι ἀπὸ τοῦ κλέπτες.

Παῖν' εἰ πῶν εἰ χρυσὸ, νὰ εἰ ξαλαμαρίσσι

Νὰ κόνω κούπα καὶ βταυρὸ, βταυρὸν μοιλαμισιγένιο.

Ἐγὼ νὰ πίνω τὸ κραδί καὶ εὐ νὰ λείπητ μέσσα.

Τὰ ἀνωτέρω τρία δημοτικὰ τραγούδια ἐλέχθησαν
ὑπὸ τοῦ κ. Στέλλου Τριγύνη τὸ γένος Εὐαγγελίου Μηλιώτη
ἐκ Πολυδένδρου, ἔτην 53.

6) Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερικμοῦ, εἰς τὸ τελευταῖον
χωράσι, ἀρίνον ἐν μικρὸν τεμάχιον εἰς τὴν ἀνατολικὴν
πλευρὰν αὐτοῦ, με' κόνδρα σταίχμα, ἀδέριατον. Ἀπὸ τὸ
τεμάχιον αὐτὸ δὲ κατασκευάσουν τὴν "Δροῖκο", εἰς τὸ
τέλος ὅλοι ὅσοι ἔλαβον μέρος εἰς τὸν θερικμόν τὴν ἡμέραν
αὐτὴν πηγαίνουν εἰς τὸ ἀδέριατον τεμάχιον καὶ λαμβά-
νουν μίαν "χεριά", σταίχμα ξεριζώνοντα αὐτὴν. Ἐπὶ

λόγῳ τῇ ξηραΐᾳ δὲν ξεριζώνονται ποτίζον τὸ μέν
 ἐκεῖνο. Τοῦ στάχυ αὐτοῦ τῇ παίρνει ἕνα νεαρό ἢ
 μία νεαρά ἄγαμος καὶ ὅλοι μαζί μέ τῷ στάχυ
 μπροστά προχωρῶν πρό τὴν οἰκίαν τοῦ ἰδιοκτήτη.
 Ἐκεῖ τοῦ περιμένει ὁ ἴδιος ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ χωραεῖο
 ὁ ὁποῖος παραλαμβάνει τὸν στάχυ, ἀγού προηγουμένως
 δωρίει δίνοντας εἰς τὸν νεαρόν ἢ νεαράν χρύματα,
 καὶ μέ εὐχὴ καὶ τραγούδια πλαῖκων μέ τῷ στάχυ
 τὸν "δράκο", ἢ βέ δχῆμα πλεξούδα ἢ βέ δχῆμα σταυρῶν
 καὶ τὸν τοποδετιῶν εἶχε εἰκονοστάσιον τῇ οἰκίᾳ. Ἐκεῖ
 δά φυλαχθῇ μέχρι τῇ ἐποχῇ τῇ ὁπορᾷ ὅποτε δά τι-
 ναχθῇ καὶ ὁ ἐπὶ τὸν δά ἀνακατευθῇ μέ τὸν ἐπὶ
 πού δά ἐπαρδῇ. -

ΔΕΔΙΜΟΝ (ΔΕΜΑΤΙΑ) Τῶν ΣΤΑΧΥΩΝ

1) Τὸ δέδιμον τῶν σταχυῶν γίνεαι τὴν ἴδιαν ἡμέραν
 διότι ἡμπορεῖ νὰ βρέξῃ. Τῇ περιβοστέρας φορᾷ γίνεαι
 τὸ δέδιμον 3-4 φορᾷ ἡμερηΐως.

2) Τὸ δέδιμον τῶν σταχυῶν ἐγίνεο καὶ γίνεαι μέ τὸ "δεμα-
 τικό", ἢ "βριζαμιά", ἢ "χειρόβολο" καλαμίσσιν ἀπὸ φυτὰ βικαίλων (βριζᾶς)
 Πολλάκις μέ φυτὰ βιταριῶν, ἐξ ὧν τοῦτο ἔχει ἀνάπτυξιν.

Εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιῶντο
 ξένοι δερματὰ ὁ εἶς ἐξ αὐτῶν ἔδενε τὰ δέματια καὶ
 ὀνομαζόταν "Μπαχλαντζῆ". Ἐὰν ὑπῆρχεν κίνδυνος
 βροχῆς ὁ μπαχλαντζῆς ἐβοηθεῖτο ὑπὸ αἰθῶν διὰ τὴν
 βυγκέντρωσιν τῶν "χειρῶν". Τὸ δέδιμον ἐγίνεο καὶ ἐξ τῶ:
 ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐτοποθετεῖτο τὸ χειρόβολο καὶ ἐπ' αὐτοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

οὐστάχυς καὶ ἐδόνοντο τὸ δερμάτι μέ τὴν βοήθειαν ἐνὸς ἐργασίον τὸ ὅποιον ἐλέγγο "κλιβιδανίκω," ἢ ἐνὸς τε-
μαχίου λεπτῷ ξύλῳ. Πρὸς διακρίσιν ἐργασίον καὶ τοῦ
πρῶ. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν οὐστάχυς ἐδόνοντο ἐξέρεά καὶ
τὸ δερμάτι ἐγένετο εἰκτό.

3) Παλαιότερον, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἀλυνιστικῶν μη-
χανῶν, τὰ δερμάτια ἐγένοντο μεγάλα καὶ διὰ τὰ ἐξα-
εραλίσσεται ἡ βερεωότης τοῦ δερματιοῦ καὶ νὰ διευκολύνεται
τὸ δερμὸν του, οὐστάχες ἐτοποδετοῦντο ὅχι πρὸς τὴν αὐτὴν
κατεύθυνσιν ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς δ'ο. Τὰ δερμάτια αὐτὰ' ἐκ-
χοντο "σταυρωτά," ἢ "ταχυαριάρ'κα," δῖοι καὶ δερμάτι
ἀπέδιδεν ἓνα ταχάρι περίπου καρπὸν. Σήμερον τὰ δερμά-
τια γίνονται μικρώτερα καὶ μετὰ τοῦ οὐστάχου πρὸ τῆς αὐτῆς
κατεύθυνσιν καὶ ὀνομάζονται "μεριάρ'κα."

Τὰ δερμάτια πλέον δερμάτια εὐχκενερώνονται τὴν ἰδίαν
ἡμέραν ἢ καὶ μετὰ 3 ἢ 4 ἡμέρας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει
κίνδυνος βροχῆς, ἐφ' ἑκάστη τοῦ ἀγρῶν ὅπου παρουσιάζει
ράχην καὶ τοποδετοῦνται ἀνὰ ἑννέα ἢ δεκατρία.

Πρῶτα τοποδετοῦνται τέσσαρα εἰς σχῆμα σταυροῦ μέ-
τῃ οὐστάχου πρὸ τὸ κέντρον, ἐφ' αὐτῶν ἄλλα τέσσαρα
καὶ ἐπὶ αὐτῶν ἓν ἀκόμη. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον τοποδε-
τοῦνται καὶ τὰ δεκατρία. Τὰ εὐχκενερωθέντα δερμάτια
κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὀνομάζονται "θημωνιές," ἢ "γχορ-
τχούμια,"

Εἰς συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων

Εὐ τὸ χωρίον Πολύδενδρον δὲν ἐκαλλιεργεῖται γεωμήλων.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α' 1) Μετά τὸν διεξιζόμενον ἀρχίζει ἀμέσως ὁ ἀλωνισμὸς μέτῃ τὴν μεταφορὰν τῶν δεματιῶν εἰς τὸ ἀλώνει εἰάν ὁ ἀλωνισμὸς δαί γίνη μέ τῷ ἡ' εἰς ἄλλο εὐρύχωρο μέρος εἰάν δαί γίνη μέ ἀλωνιστικὴν μηχανήν. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσηιν εἰς τὸν ἴδιον χώρον δαί συγκεντρώσων πολλοὶ τὰ δεμάτια κόνοντος ὁ καθένας ἰδικῆς του δημονιαί (γκορτζοῦμι). Ταῖ δεμάτια μεταφέρονται μέ τὰ κάρ (βοῖδοῦκα) ἢ μέ τῷ ἡ'. Σήμερον ταῖ περιβόστερα μεταφέρονται μέ τρακτέρ.

2) Ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται ταῖ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια λέγεται "ἀλώνια". Ἡ τοποθέτησις τῶν γίνεται κατὰ τρόπον ποῦ δαί ἐξαεραλίζεται ἡ ἀεράθρα τῶν ἀπὸ καιρικῶν ἀνέμων καὶ τῷ ἡ'. Καθωρισμένον τρόπον δαί ὑπάρχει.

3) Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ ἀλωνισμοῦ ὑπῆρχον ὀρισμένοι χώροι ἐντὸς τοῦ χωρίου ὅπου ἐκεῖ κατεσκευάζοντο ταῖ ἀλώνια. Ταῦτα κατεσκευάζοντο κάθε ἔτος καὶ δὲν ἦσαν μόνιμα διότι τὸ ἔδαφος εἶναι χωματερόν. Ὁ κυριεσμὸς τοῦ κορποῦ τῶν δημοτριακῶν ἀπὸ τὰ ἄλλα ἀνέκδοτον δὲν ἔχοντο ἐξίκετο εἰς ἄλλον χώρον παρὰ μόνον εἰς τὰ ἀλώνια.

4) Ταῖ ἀλώνια κατεσκευάζοντο ἐντὸς τοῦ χωρίου εἰς μικρὰς πλατείας ἢ περὶ αὐτῶν. Ὑπῆρχον ἰδιωτικά ἢ οἰκογενειακά ἀλώνια.

5) Ταῖ ἀλώνια ἢ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν ἰδιωτικά.

6) Παλαιότερον, πρὸ τῆς χρησιμοποίησεως ἀλωνιστικῶν μηχανῶν, ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει κατὰ τὰ μέσα Ἰουλίου καὶ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΗ

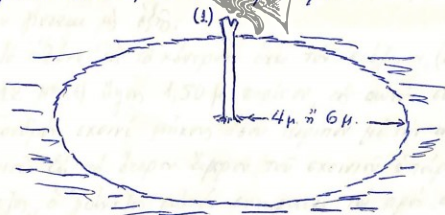
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

επελείωνε τὰ μέσα μέ τὸν Ἀλφειόν. -

7) Όλα τὰ ἀλύνια ἔχον δάπεδον ἐκ κύματος δηλαδὴ ἦσαν κυματάλωνα. Τὸ κυματάλωνα κατασκευάσθη ἐξ ἑδαφὸς ἐπίπεδον ἢ βριζόντιον. Τὸ δάπεδον διὰ τοῦ εἶναι ἀνδεκτικόν, ἐστρώνετο μὲ ἓν στρώμα κοκκινόκωμα π' ἀσπρόκωμα, ἐξ ὅλης τῆς ἐπιφάνειας τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἐραντίζετο μὲ νερό καὶ γυλοκοπανισμένο ἄχυρο (χνούφι) ἐν συνεχείᾳ ἔφευον τὰ βόδια καὶ τὸ ἐπατοῦσαν καιρὰ. Τὸ πάτημα αὐτοῦ ἐγένετο ἐπὶ μίαν ἑκατὸν ἡμέραν. Τὸ ἴδιον ἐπανελαμβάνοντο καὶ τὴν ἐπομένην ἡμέραν μὲ νέον κῶμα νέον ἄχυρον καὶ νερό. Τὸ βράδυ τῆς δευτέρας ἡμέρας καὶ μετὰ τὸ ὁλοήμερον δευτέρα πάτημα ἐραντίζαν πάλιν μὲ αὐτόνο νερό διὰ τοῦ εἶσθαι καὶ τοῦ μὴ ἐπεγνώσθαι ἀπὸ τοῦ καὶ ἑκάστη. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀρχίε δ' ἀλύνισμα. Τὸ πρῶτον ἀλύνισμα ἦτο κριθάρι.

Σχ. 12

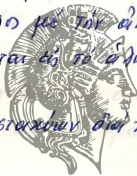
8) Ἡ κατ' ἐξὸς ἐπισκευή τοῦ ἀλωνιοῦ ᾗδελε τὴν ἰδίαν ἀρχαίαν περίπιν τὴν ὁποίαν ἔχρειάζετο καὶ ἐν νεοκατασκευασθῶν ἀλύνι, διὰ τοῦτο αὕτη δὲν λογίσεται ἢ ἐπισκευή ἐλλογὴ ἀρχικὴ κατασκευή. Ἡ ἐπισκευή τοῦ ἀλωνιοῦ ἐγένετο κατὰ

τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνιέμου. Ὅταν τὸ ἀλώνι μὲ τὴν παλὴν κρῆβιν ἐχαλοῦσε εἰς μερικά μέρη, δηλαδὴ ἔξευγε τὸ κυῖμα τότε τὸ μέρος ἐκείνο ἀλοΐζετο μὲ μεΐζμα κόπρον βοῶν καὶ ἀχύρου καὶ δεμῆνετο νὰ ἐξεγνώσῃ πρὶν κρημιοποιηθῇ καὶ πόλιν.

9) Ἀνὺγέρω ἐπισκευαί καὶ αὐὶ προετοιμασίαι ἐγίνοντο τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας καθ' ἑκάστην.

10) Γύρω ἀπὸ τὸν ἀλωνόεστυλον "εἰζέξερν", ἢ "εἰέντζερν", καὶ εἰς ἀκτεῖνα 0,50 μ. ἀπὸ αὐτὸν τοποθετοῦν τὰ δεμαζία μὲ τὰς βελάκας πρὸς τὸ κέντρον καὶ ἐκρηματίζον ὁμοκέντρους κύκλους. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁμοκέντρων κύκλων καθὺς καὶ τῶν δεμαζιῶν εἶναι ἀνάλογος μὲ τὸν ἀκτεῖνα τοῦ ἀλωνιῶν. Ὅταν τὰ δεμαζία τοποθετοῦνται εἰς τὸ ἀλώνι λύνονται ἀπὸ τὸ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

11) Τὸ ἀλώνιεμα τῶν βελακῶν διὰ τῆς κρημιοποιήσεως γίνονται ὡς ὅξῃ:

α) Τὸ ἀλώνι εἰς τὸ κέντρον ἔχει τὸν "εἰζέξερν", (ἀλωνόεστυλον) Σχ. 12 Ν^ο (1) ὕψους 1,50 μ. περίπου, εἰς αὐτὸν ἐξεγνώνεται ἓν χονδρὸν εἰς μήκος ἴσον περίπου μὲ τὴν ἀκτεῖνα τοῦ ἀλωνιῶν. Εἰς τὸ ἔξερν ἄκρον τοῦ εἰς αὐτὸν ὑπάρχει ἐνὰς "γόντζος", ὁ "γόντζος", αὐτὸς ἐνκραεῖ τὰς πρὸς ἀλωνισμὸν ζῶας. Ταῖς ζῶας αὐτάς (ἀπὸ 1 - 5 ἢ ἀριθμὸν) δύνανται νὰ εἶναι βόες, ἵπποι ἢ ἡμίονοι. Τοποθετοῦνται τὰ ἐν παραπλεύρῃ τοῦ ἀλλου καὶ δένονται μὲ θηλείς ἀπὸ τὸν λαιμὸν ἢ τὰς κέρατα (οἱ βόες δύνανται νὰ δεθῶν καὶ μὲ τὸν θυγόν). Ὁ γόντζος τοῦ εἰς αὐτὸν προσαρμόζεται

εἰς τὴν θηλειάν ἢ τὸν θυγῆν τοῦ πρώτου πρὸς τὸ κέντρον τοῦ ἀλωνιοῦ ζῶον, καὶ τοιουτοτρόπως ἀρχίζει τὸ ἀλῶνισμα. Μὲ τὰς περιφορὰς πὺν κάνουν τὰ ζῶα τὸ ἐκονί τυλίγεσθαι εἰς τὸν "εὔτερον", ὅταν ὁλο τυληχθῇ τότε γίνεται ἡ ἀλλαγὴ. Τὸ πρὸς τὸ κέντρον ζῶον ἔρχεται εἰς τὸ ἔξω μέρος καὶ ἐκεῖνο τοῦ ἔξω ἔρχεται πρὸς τὸ κέντρον καὶ ἡ περιφορὰ ἀρχίζει ἀντιεστρόφως. Ὁ ἀλωνιστὴς ἀκολουθεῖ τὰ ζῶα κατὰ τὰς περιφορὰς καὶ τὰ βιάζει νὰ μὴ καθυστεροῦν. Τὴν ἐργασίαν αὐτῆς τοῦ ἀλωνιστοῦ δύναται νὰ τὴν κάνουν καὶ ἕως μικρῶς ἡλικίας.

γ) Μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον γὰν ἐκρησιμοποιηθῇ ποτέ.

δ) Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει παρὰ τὴν 6^{ην} πρωϊνήν καὶ τελειώνει τὰς μεσημβρινὰς ὥρας.

12) Τὰ ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα τὰ ὁποῖα χρησιμοποιεῖται εἶναι ἡ "ἵψουγκράνα", καὶ τὸ "δικράνι", Σχ. 13 Ν^ε (1) ὡς (2)

Σχ. 13

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ ἀλωνιστὴς συνεχῶς ἔρχεται γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι καὶ ρίπτει ἐπὶ τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαχραΐζουν τὰ ζῶα πρὸς ἀκόπῃς ἐστάχους διὰ νὰ πατηθῶν, μὲ τὴν "ἵψουγκράνα", ἢ τὸ "δικράνι",

14) Διὰ τὴν ὁδήγησιν τῶν ζῶων διὰ μέν τῆς ἡπτης καὶ τῆς ἡμίονουs χρησιμοποιεῖται τὸ καψοντσίκε, διὰ δὲ τῆς

βοές ή βουκέντρα "ξιάλη", Σχ. 7.

15) Η εργασία του άλωνίσματος ενός βρώματος σταχύνει λέγεται "ένα άλώνι", και τό κάθε επλωμα λέγεται "ετρώση". Κάθε ημέρα άλωνίζεται μία "ετρώση".

16) Οι άλωνισθέντες σταχυς πριν να αρχίση η εργασία του λικνίσματος ευκεντρώνονται γύρω από τόν άλωνόετυλιν και εχηματίζουν έναν κώνον δηλαδή ευκεντρώνονται ες ωρόν, διαυτό και ονομάζονται "ωρούς".

17) Ήμερον ο άλωνισμός γίνεται μέ χειρσοαλωνιστικά μηχανά. Τα άλώνια μέ τήν μορφήν πού περιγράφουμε δεν υπάρχουν. Παλαιότερον ήρχοντο ες τό χωρίον οί άλωνιστάδες, εκ ζιατίστος ή από τήν περιοχήν Γρεβενών οί οποιοι είχαν άλλα και ήρχαζοντο ες τόν άλωνισμόν λαμβάνοντες **ΑΚΑΔΗΜΙΑ** εκτός τής τρωγής αυτής **ΑΚΑΔΗΜΙΑ** και τήν **ΑΚΑΔΗΜΙΑ** των και 6-7 όκάδας είναι ή έτέρου καρπού κατά κεφαλήν ήνουν πού διέθγον διαί κάθε "άλώνι".

18) Μερικοί οικογενειάρχαι λόγω έλλείψεως άρτον και ή μέχρι τής εποχής του άλωνισμού ήναγκάζοντο να δερύουν εν τεμάχιον γνωμένης κριθής ή δικάδης και τού σταχύς τής έκοπάνισον μέ τόν "κόπανον", ή ες τήν σούλην τής οικίας των ή ες τό άλώνι εάν τούτο ήτο κατάλληλον. Τόν τρόπον αυτόν του κοπανίσματος τόν ερήρμοζον διαί να ετοιμάσουν τό "χερόβολο", από ενταί δικάδης.

19) Τό εργαλείον διαί τό κοπάνισμα λέγεται "κόπανος", κατασκευάζεται εκ ξύλου καρυδιάς ή ίτιας είχαν μήκος 0,60-0,80 μ. τό έ πάχος του 0,20-0,25 μ.

Τὸ ἐχῆμα τοῦ κοπάνινου ἔχει :

Σχ. 14

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχέων ἐγένετο ἐννήθη εἰς τὴν ἀλὴν τῆς οἰκίας ἢ εἰς τὸ ἄλωνα, ἐάν τοῦτο ᾔτο κατὰλληλον. Τὸ κοπάνισμα (τσίολ' τεμα) ἐγένετο διὰ τὴν κριθὴν πρὸς ἀντιμετώπιον τῆς ἐλλείψεως ἀδεύρου καὶ διὰ τὴν δίκαιην πρὸς ἐξοικονόμειν "χερόβολον". Διὰ τὴν δίκαιην ἀπὸ τοῦ κοπανίσματος μετὰ τὸν κόπανινον οἱ χερεῖς ἐκτυπῶντο ἐπ' αὐτῶν εἰς τὴν κόψιν μιᾶς κάβας ἢ ἐνός κογιγίου "κοβιόρας", καὶ μετὰ ἐκοπανίζοντο. Διὰ τὰ ἄλλα (ρακῆς, ρεβιδίων κ.λπ.) ἐάν ἡ ποσότης ᾔτο μικρά τότε ἐκοπανίζοντο μετὰ τὸν κόπανινον, ἐάν ὅμως ᾔτο μεγάλη ἡ ποσότης ἀλωνίζοντο **ἀπὸ τοῦ ἄλωνος μετὰ τὴν ῥυτίαν**. Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο κατὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκομενείας.

21) Οἱ σταχέες διὰ τὸ κοπάνισμα ἐσοποθετοῦντο εἰς τὴν ἀλὴν ἐπὶ τοῦ ἰσδάμου. Ἡ ποσότης τῶν σταχέων ᾔτο πάντα μικρά καὶ τὸ κοπάνισμα ἐγένετο μόνον διὰ τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ καὶ γινώσκετο δι' ἀχυροποίησην.

22) Τὸ κοπάνισμα ᾔτο ἐργασίᾳ μερικῶν μόνον οἰκομενέων καὶ ἡ ποσότης μικρά δι' αὐτὸ δι' ἐχρειάζοντο εἰδικὰ δίδιχα ἢ φράβας διὰ τὸν συντονισμὸν τῆς ἐργασίας κατὰ τὸ ἄλωνισμα ὅμως οἱ "ἀλωνιστὰνδες", καὶ ἴδιον οἱ ἐκ ληστεύσης, ἢ καὶ κατὰ τὸν δεξιὸν ἀναμέραμεν, ἐτραφοδοῦσαν διάφορα τραχυνίδες :

κατωτέρω παραθέτομεν μερικά :

Τὸ εἶδος τῶν κωνίων ἀπαιτῶνται

Pl. x3

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

α) Ἐκεῖ πέρα κι' ἀντίπερα, πέρα στὰ πένγε ἀλώνια
 Ἐκεῖ ἀλωνίζ' ὡ οἱ θύνδεκα, λιχνοῦν οἱ δεκαπένγε
 Κι' ἡ Δέσπω ξεσκευάζει μέ τή χρυσή ρουκάλι
 Κι' ἡ μάνα της τὴν ἔλεγε, κι' ἡ μάνα της τῆς λέει:
 - Φεῦχα Δέσπω μ' ἀπ' τὸν κουρνιαχτό, φεῦχα κι' ἀπ'
 [τὴ πολλὴ τὴν κάγη

- Ἐγὼ τὸν ἥλιου ἀγαπῶ, τὸν κουρνιαχτό ἡλεῖν
 Κι' ἀντὸν τὸν πρῶτο λιχνιότη, θε' νὰ τὸν πέρω ἀντρα.

β) Καν' τίποτα δὲν ἡδέμα ἐξ τούτου τὸν κόσμο
 Μον' τὸ ἡευχαίρι τὸ καλὸ καὶ τὴν καλὴ γυναῖκα.
 Καὶ τ' ἀλοχο τὸ γλήγορο νὰ περπατῶ καβάλλα
 Ἦσαν δύο ἀδελφια καρδιάκα, πολὺ ἀγαπημένα
 Μαὶ μῆκε τὸ σαφικὸ καὶ θέλουν νὰ χωρίσων.

Μικροτέρη ἀγάπησε, τοῦ πρώτου τῆς γυναῖκα

- Ἀντράδελφε κι' αἶν μ' ἀγαπᾷ καὶ θέλει νὰ μέ πάρῃ
 Τὸν ἀδελφὸ σου ἐκότυε, γυναῖκα νὰ μέ κότυ
 - Καὶ τί ἀφορμὴ γιὰ νὰ τοῦ βρῶ, γιὰ νὰ τὸν ἐβκοῦν
 - Ἐβῆς χωράγια ἔχεζε, πρόβατα κι' ἀγελάδες

Βάλλε γιὰ νὰ μοιράδεσε καὶ χωριετὰ νὰ πᾶζε.
 Κι' ὅπ' εἶν' καλὰ καὶ καρπερά, πᾶρξαι τὸν ἑαυτὸ σου
 Κι' ὅπ' εἶναι ἄκρεα κι' ἀκαρπα δώδεκα τὸν ἀδελφὸ σου.

Βάξουν γιὰ νὰ μοιράδουνε, ἀμπέλια καὶ χωράγια
 Κι' ὅπ' εἶν' καλὰ καὶ καρπερά, κρατᾷ τὸν ἑαυτὸ του
 Κι' ὅπ' εἶναι ἄκρεα κι' ἀκαρπα, δίνει τὸν ἀδελφὸ του
 Καὶ πιάνουνε συζήτησι μεγάλη φαβαρία

Καὶ τότε ἔρδ' ἡ γυνὴ του, τοῦ ἀδελφοῦ καὶ λέει

α) Έπειτα πάλιν κι' αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
Έπειτα αλληλόμενα κι' αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
κι' η' δ' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
κι' η' δ' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
- Φέρει δ' αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
[η' αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα]

- Έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
κι' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
β) Καν' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
Μετά το έπειτα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
Καν' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
Αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
Μετά αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- Αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
Το έπειτα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
- Καν' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
- Έπειτα αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
Πάλιν έπειτα αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
κι' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
κι' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
Έπειτα αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
κι' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
κι' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα
Καν' αλληλόμενα έπειτα αλληλόμενα, πάλιν έπειτα αλληλόμενα

- Τί λές, τί λές βρέ αδελφέ, γα' εκοιμήσ' θα πάμε;
Ανιπήθηκε κι' ο αδελφός και' λέει τό μυστικό του.

- Ή φυγαῖκα σου μέ μέλαβε, ξηρό να' βέ εκοιμήσω.

Και' λέγοντας τά λόγια τας, δακρύζον και' οί δύο τας
Ξερίκονταν, ἀγκαλιάζονταν και' πίνει εσό χωριό τας
Πιανουνε τή φυγαῖκα του, τοῦ πρώτου ἀδελφου του
και' τή χτυποῦν και' βέρνονταν εσόν μυλό τήν ἐπάνε.

- Ἄλεσε μύλε ἄλεσε τῷ κοῦρβας τό κεράλι.

Κόινε τ' ἀλεύρι μου κηλό, τ' ἀλεύρι μου πασπαῖλι.

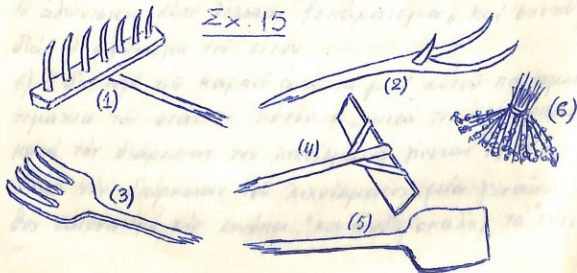
Ἐκ τῶν δύο ἀνωτέρω τραγουδιῶν τό πρῶτον τό ὑπαγόμενον
ἔκ. Σεῖλλα Τριμόνη τό γένος Εὐαγγέλου Μηλιώτη ἐκ Πο-
λυδένδρου, ἐξῆν 53. και' τό δεύτερον ὁ κ. Θωμάς Πύτης
καίτοις Πελυδένδρου ἀπόστολος δημοτ. 6 χολεῖν ἐξῆν 46.

23/ Ἐκ τῆς παροικίᾳ τοῦ χωρίου Πελυδένδρου κακοποιῶν
ἔργον κρήνη ἀλγωνιστικῆς μηχανῆς (πατόζας) τό ἔτος 1952.
Αἴζη ἡδὲ ἰδιώκειτος.

β'. Λίχνιωμα.

1) Οἱ ἐτοιμασμένοι βτάχνες διαί τό λίσνιωμα λέγονται "εωρός",
ὁ εωρός γίνετα μέ τά κάσωδι εργαλεία: Σχ. 15

Σχ. 15

- Τὸ πρῶτον, ὡς ἐκείνη ἐκείνη
ἀντικειμένη ἐκείνη καὶ πρὸς τὴν
- ἡ γὰρ ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
καὶ ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
καὶ ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
- ἡ γὰρ ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
καὶ ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη

Εἰς τὴν ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη

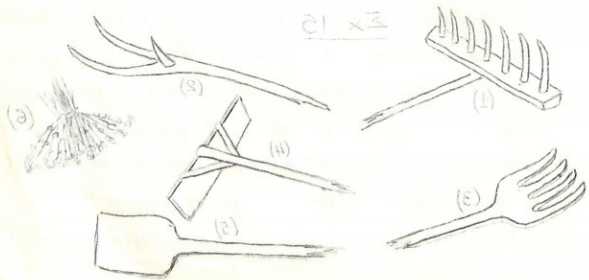
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΝΑΗΝΑ

Εἰς τὴν ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη
ἐκείνη ἐκείνη, ἐκείνη ἐκείνη

3 x 15

- (1) Τῆς γκράνας, (2) δικράνι (3) καρπολόι (4) γραβές
(5) γκυάρ' (6) κουκουδοφοκαλλί (εκούπα)

Ὁ εχηματιζόμενος εωρὴ ἔχει εχῆμα κύνου, εἰς τὴν κορυ-
φήν του καρφώνων τὸ "γκυάρ", ὅπου παραιθεῖ ἐπάνω
εἰς τὸν εωρὴν τὸ εχῆμα τοῦ σταυροῦ. Ὅταν ἀρχίσῃ τὸ
λίχνισμα λένε διάφορες εὐχὲς.

2) Τὸ λίχνισμα γίνεταί μετ' αὐτοῦ καρπολόι (εἰς 15 № (3))

3) Τὸ λίχνισμα τὸ κάνει ἄνδρας ἢ γυναῖκα ἢ καὶ εἰδικὸ
λίχνιστὴς ἐπὶ ἁμοιβῇ.

4) Τὰ κονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν τὰ ὅποια παραμένουν
μετὰ τοῦ καρποῦ μετὰ τὸ λίχνισμα λέγονται "κότβαλα",
ἢ "γκύβαλα". Τὰ κότβαλα αὐτὰ ἀποχωρίζονται μετὰ τὴν
βοήθειαν τῆς κουκουδοφοκαλλί (εἰδικὴ ἐκούπα ἀπὸ χόρσι)

(εἰς 15 № (6)) Δεύτερον ἀλύνισμα διὰ τῆς ζύμης γίνεται
ὅταν οἱ σταχυεῖς δὲν εἶναι καλῶς ξηραμένοι καὶ ἡ ἀποξλω-
σις τοῦ καρποῦ δὲν ἔγινεν καλῇ.

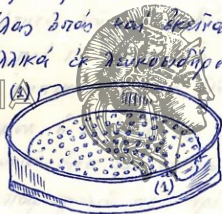
5) Ἡ ζύμη τῶν ζύμων διὰ τὸ ἀλύνισμα τῆς ἀποξλωίσεως
γίνεταί κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον μετὰ τὴν διασποράν τῆς ζύμης
δὲν πρέπει νὰ τρέχουν διὰ νὰ εἶναι τὸ πάτημά των ἐλαφρὸν.
Τὸ ἀλύνισμα αὐτὸ λέγεται "ξεκόρσισμα", καὶ συνηθίζεται
διὰ τὸ ἀλύνισμα τοῦ εἴτου.

6) Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
τεμάχια τῶν σταχυῶν "κότβαλα", μετὰ τὴν ἀποχωρίσεόν ἢ
κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λίχνισματος γίνεταί ἐν ἑξῆς:

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λίχνισματος μία γυναῖκα βο-
θῶς παίρνει μετὰ τὴν ἐκούπην "κουκουδοφοκαλλί" τὰ "κότβαλα",

καί τὰ ευκεντρώνει μακρόν τοῦ εὐρον, αὐταί μοῖζι μέ
τὰ ἄλλα πού θά βρῶν ἐρχόμενος θά γίνων τρογὴ τῶν
ζῶων. Τό πρῶτο λίχνισμα, τό ὅποιον γίνεσαι μέ τό "καρπο-
λόι," (βχ. 15 Ν^ε(3)) διαδέχεται τό δεύτερο, τό ὁποῖο γίνεσαι
μέ τό "γκυάρ," (βχ. 15 Ν^ε(5)) δι' αὐτό λέγεται καί "γκυοί-
ρισμα," καί μέ τό δεύτερο αὐτό λίχνισμα ὅπως καί μέ
τό πρῶτο ἐπιδιδέσκει ὁ ἴδιος ἐκτοπός, ὁ ἀποχωρισμός τοῦ
λεπτοῦ ἀέρος "χνούμη," καί τῶν "κοττάλων," μέ τήν
βοήθειαν τοῦ πνέοντος ἀνέμου. Μετά τό πέρας καί τοῦ
δευτέρου λίχνισματος ἀρχίζει τό "δερμόνιασμα." Δερμόνια,
(μεγάλα κόκκινα) ἔχομεν δύο εἰδῶν ἐννήδως, ἐκεῖνα τὰ
ὅποια ἔχουν μεγάλας ἀπὸ καί ἐκεῖνα μέ μικροτέρας. Ἀμφο-
τέρω εἶναι μεταλλικά ἐκ λευκοσίδηρου. Σχ. 16.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σχ. 16

Παραπλήρως τοῦ λίχνισθέντος εὐρον ἐκρίνανται κουβέρτες, τεσσ-
τάρη ἢ μισοαμά. Ἐκεῖ θά γίνη τό δερμόνιασμα. Ἐνταῦθα
τό δερμόνι ἀπό τήν μίαν χειρολαβή (βχ. 16 Ν^ε(1)) εἰς ἕνα ὀρθο-
καρπολόι καί ἀπὸ τήν ἄλλη τό κρατεῖ ὀριζόντιο καί ἕνας
ῥεμίζει τό δερμόνι καρπό μέ τενεκέ ἢ μέ τό "ταχόρι." Ὁ
δερμονιστής κουνᾷ τό δερμόνι ἐμπρός καί πίσω. Μέ τήν τρόπον
αὐτόν πέζει κάτω ὁ καρπός καί μένουσιν ἐπὶ δερμόνι τὰ ἀπο-
λοιπα ἐκίβαλα, πέτραι ἢ χονδραὶ ἀχυρί. Ὅπως τό λίχνισμα ἔπει
καί τό δερμόνιασμα γίνεσαι δύο φορές. Τήν πρώτην μέ τό χονδρό

δερμόνι (ἐκεῖνο πὺν ἔχει κονδρὲς ὅπες) καὶ τὸ δυνέρο μὲ τὸ
λεπτό ἢ "πυκνό," (μὲ μικρὰς δρῆς)

(Σημ. Τὰ ἑκύναια, τόσον ἀπὸ τὸ λίχνισμα ὅσον καὶ ἀπὸ τὸ
δερμόνιασμα ἐστὶν εἶναι πολλὰ, καὶ ἀπὸ προσηγνύμενα ἄλωνι-
σμα, τότε ὅλα μαζί' εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄλωνισμοῦ κοπανί-
ζονται μὲ τὸν κόπανο.)

7) Ὄταν ὁ καρπὸς καὶ μετὰ τὸ "δερμόνιασμα," ἔτοιμασθῇ γί-
νεται εὐρὺ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ "γκυαριῦ," εἰς τὴν κρρυγὴν
τοῦ εὐρὺν ὁ φερχὸς καφάβει μὲ τὸ χέρι του τὸ ἐμφεῖον τῶν
εσαυρῶν καὶ ἐμνηχνύεται τὸ "γκυάρε," τὸ ὁποῖον θέλει τελείαν
εἰς πᾶν εἰς τὸ ἄλωνισμα ἀλλὰ καὶ γίνεται καὶ τὸ πρῶτον
μέρημα τῆς ποσότητος τοῦ παραχθέντος καρποῦ.

8) Ἄλλα ἔδεμα, πρὸ τῆς μεταφορᾶς τοῦ καρποῦ εἰς τὴν ἀπο-
θήκην, ἔκκει τὴν τυπικὴν εὐχὴν, δὲν ὑπάρχειν.

γ' 1) Παλαιότερον ἢ περίσθον τοῦ ἄλωνισμοῦ καθὼς καὶ
ὁ τύπος τοῦ ἄλωνιστοῦ ἦτο γρότος καὶ τύπος διακοπονισμῶν
τῶν ὀφειλῶν τοῦ παραχθέντος πρὸς τρίτον.

Πρῶτη παρὰ ὀφειλὴ ἦτο πρὸς τὸν δεκαεμβήν "επαχύν,"
εἰς αὐτόν κατεβαίλετο τὸ 10% καὶ πλέον τῆς παραχρῆς.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ δεκαεμβή
ἡ κατασφάγις τῶν δεματιῶν διὰ νὰ μὴ γῆν ἀπόκρυψις
τοῦ καρποῦ. Τὸ μέρημα τῆς παραχρῆς ἐγένετο πλεονέκτος
τοῦ δεκαεμβή καὶ ἐχρησιμοποιοῦτο ὡς μέτρον τὸ "ταχάρι,"

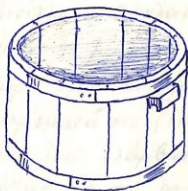
(ῥύλινον κυλινδρικὸν δοχεῖον χωρητικότητος 10 ὀκάδων πηγάς)
(βλ. 17 (1)). Ἐάν ὁ δεκαεμβή δὲν ἐπρολάβωνεν νὰ
παραβῇ εἰς ὅλην τοὺς εὐρὺς τῶν ἄλλων ἄλωνιων, τότε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

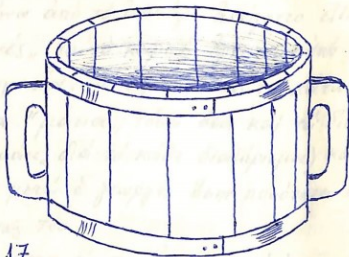

ΑΘΗΝΑΝ

ἐκφράττει τὸν ὑπόλοιπον καρπὸν μὲ μίαν μεγάλην
ξύλινην ἐκφράττι. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ καὶ ἡ μικρο-
τέροι ἀεὶμαρὴ καρπὸν ἀπὸ τὴν καρπὸν δα' ἐγγενο
φανερὰ.

(1)

(2)

Σχ. 17

2) Ἄλλα βάρη τὰ ὅποια καταβάλλοντο εἰς τὸ ἐλλαννὶ ὕδατι.

α) Τὸ παπιδιάτικο

β) Τὸ κτραβιάτικο (ἀρροφολακιάτικο)

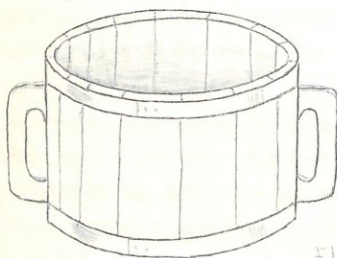
γ) Τὸ ἀγελιάτικο (τῶν βοσκῶν)

δ) Τὸ κοπιδιάτικο (τῶν ποιμένων) καὶ

ε) Ἡ ἐξόρλησις τῶν χρεῶν εἰς τὸν πωτοπώλην, ὁλοκλήρως
ἐκεδὸν τοῦ ζῆτος τὰ χρέη.

3) Μετὰ τὴν τακτοποίησιν τῶν πρὸς τρίτον ὑποχρεώσεων, τὸν
ὑπόλοιπον καρπὸν τὸν μετέχρειν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὀσμυρῆος
καὶ ἐκεῖ τὸν ἀποθήκευεν εἰς τὸ "ἀμπάρι". Τὸ ἀμπάρι ἦτο
(εἶδος) ξυλίνη ἀποθήκη μὲ ἐσωτερικὴν ἐπένδυσιν ἐκ λευκα-
ρίνης καὶ διαστάσεις συνήθως 3 μ. πλάτος, 2 μ. βάθος ἢ
2,50 μ. ὕψος. Τὸ ἀμπάρι πολλοὶκις ἐκωστρεμικῶς
εἰς δύο ἢ τρία διαμερίσματα. Ἐποποθεγέτω συνήθως εἰς
τὸ ὑπόγειον τῆς οἰκίας. Ἐάν τὸ ὕψος τοῦ ὑπερέν ἦτο μικρὰ

1. Einmal um die Erde herum zu reisen.
 2. Einmal um die Erde herum zu reisen.
 3. Einmal um die Erde herum zu reisen.
 4. Einmal um die Erde herum zu reisen.
 5. Einmal um die Erde herum zu reisen.
 6. Einmal um die Erde herum zu reisen.
 7. Einmal um die Erde herum zu reisen.
 8. Einmal um die Erde herum zu reisen.
 9. Einmal um die Erde herum zu reisen.
 10. Einmal um die Erde herum zu reisen.

καί δὲν διευκολύνετο ἡ ἀποθήκευσις τοῦ καρποῦ τότε τὸ
ὕψος τοῦ ἀμπόφυλλου ἔφθανεν μέχρι τοῦ παζιῶματος ~~καί~~
(τῆς ὁροῦ τοῦ ὑπογείου) καί ἐς τὸ πιάτωμα τῶν θυραίων
τοὺ οποίων εὐρίσκετο ἐπὶ πᾶσι ἀπὸ τοῦ ἀμπόφυλλου ἀνοίγοντο ἐδικὰ
ἀνοίγματα "γκλαβανές," καί ὁ καρπὸς ἐρίπτετο ἀπὸ
ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ θυραίου. Τὸ ἀμπόφυλλον ἐς τὸ κάτω
μέρος ἔφερε ἀνοίγματα "μάγια," τόσα ὅσα καί τὰ δια-
μερίσματα του (ἕνα "μάγιον" διὰ τὸ κάθε διαμέρισμα) καί
ἀπὸ ἐκεῖ ἐλάμβανεν μετὰ ὁ γεωργὸς ὅσην ποσότητα ἔχει-
αίτου διὰ τῆς ἀνάγκης του.

4) Τὸ ἄχυρον ἀπεθηκεύετο εἰς τὸν ἀχυρῶνα ὁ οποίος εὐρί-
σκετο πλησίον τοῦ αἰωνισίου, τῆς ἐκκλησίας ἢ τοῦ σταύλου.

5) Ἡ διαδορὴ τοῦ σπέρματος γίνετο κατὰ τὸν δεξιόμῃν ἀπὸ
τοῦ ἀγροῦ ἐκεῖνον πρὸς τὴν παραμυρὴν ἢ πρὸς τὴν καλλιτέραν. Ταῖς
ἐμάταις τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ ἀλωνίζοντο χωριστά.

6) Τὸ πλέγμα ἐκ σταχυῶν περὶ τοῦ οποίου ἔγένετο περιγρα-
φή ἀνωτέρω (εὐλὴ 14 ἐρωτ. 6) ὀνομάζετο "δράκος,"
καί γίνετο ἀπὸ σταχυῶν τοῦ τελευταίου ἀγροῦ. —

Δ' ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Εἰς τὸ χωρίον Πολύδεκτρον λαμβάνουν χώραν κατ' ἔθιμον δύο ἐτήσια πυραὶ εἰς τὸ ὑπαιθρον καὶ εἰς διάφορα σημεῖα αὐτοῦ (γειτονιῆς) τὸ ἑπέρως τῇ Ἀπόκρῳ (ἢ μία τὸ ἑπέρως τῇ μικρῇ Ἀπόκρῳ ἢ ἡ ἄλλη τὸ ἑπέρως τῇ μεγάλῃ Ἀπόκρῳ. Ἡ δευτέρα εἶναι καὶ μεγαλυτέρα)

2) Αἱ πυραὶ αὗται ὀνομάζονται "κλαδαριεῖς," ἢ "κλαδαρές."

β'. 1) Ταῖς πυραὶς αὐτάς τας ἀνάπτει ὁ ἀρχηγὸς τῇ νεαρῇ ἢ τῶν παιδιῶν ἐκείνης τῇ ὁποῖα ἔλαβον μέρος εἰς τῆς προετοιμασίαν τῇ "κλαδαριῇ." Ἄλλος δὲν ἔχει δικαίωμα καὶ τῇ ἀνάπτη. Αἱ αὗται πυραὶ διαφέρουσι προβολῇ διὰ τῆς "κλαδαριῆς." Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν προπαθεῖν οἱ μὲν καὶ διεκδικεῖν εἰς τὴν "κλαδαριῇ," τῶν δὲ διὰ καὶ τῆς ἀνάπτης, πρῶτον τὸ ὅποιον πολλοὶ κακορθεῖν, ἐπογελοῦμενοι τοῦ ἐκότους τῆς νυκτός. Εἰς περίπτωσιν πού θαί γίνων ἀντιληπταί αἱ προδέειν τινεὶ πρέπει καὶ φύγον διμέειν δίστι τότε θαί ἐπακολουθήσῃ εὐμπλοκή.

2) Ταῖς ὕλικα διὰ τῆς κατασκευῆς τῶν κλαδαριῶν εἶναι κλάδοι ὀρυοῦ ἐκ τῆς κλαδοναμῆς ^{διὰ τὰ} ~~τὰ~~ ἀξιοπροβάτα ἡνίοι καὶ κλάδοι θαφνικῇ πάλι ὀρυοῦ ἐκ τῶν γέρων τοῦ χωρίου περρωτόπων καὶ σαβοτόπων. Ἄλλα ὕλικα ~~πᾶν~~ ^{πᾶν} ξύλοι κονδρά, κέρφοι κ.λ.π. δὲν χρησιμοποιοῦνται. Ταῖς ὕλικα ἀνὰ

Δ ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΛΗΡΑΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

τά συλλέγουσιν τὰ παιδιὰ ἀπὸ τῆς οἰκίας τῆς γειτονίας τῆς
ἢ τὰ κόψουν ἀπὸ τὴν γύρω περιοχὴν.

3) Ἡ συγκεντρωσις γίνεται τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἢ τὴν προ-
ηγούμενην ~~αὐτὴν~~.

χ. 1) Ἠδικοῦνται συνήθειαι ἔπη προσευχαί, διάφοροι ἐπικ-
θεσ, ξόρκια κ.λ.π. δὲν ὑπάρχουν. Πρὸ τῆς ἡμέρας τῶν
κλαδωριῶν συγκεντρώνονται ὅλοι γύρω ἀπὸ τὴν κλαδα-
ριῶν, μετὰ τὸ βραδυνὸν φαγητὸν, καὶ αὐτοὶ ὁ ἀρχηγὸς
τῶν παιδιῶν ἐναύγει τὴν κλαδωριῶν ἀρχίζει ὁ χορὸς
γύρω ἀπὸ αὐτὴν μέ τραγούδια εὐεργετικά καὶ πολ-
λάκις αὐτοσχέδια.

2) Γύρω ἀπὸ τὴν κλαδωριῶν γίνεται χορὸς ἐν τὴν ὅσῃ
χορεύουσιν ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Τότεν τὰ εὐεργετικά καὶ
ἀλλοτρίως, τραγουδοὶ καὶ πλήρη ἀπονομαζόμενα ὅσα καὶ τὰ
ὅλον περιβάλλον τὸ φωταφαιρῶν ἀπὸ τῆς φλόγας τῆς κλα-
δωριῶν μεγαμορφώνουν τὰ πρόσωπα, καὶ οὕτως ἀντίστοιχα
τὰς κινήσεις τοῦ χοροῦ καὶ δημιουργοῦν ἀεμόεσσαν
εὐδυσμίαν καὶ κερμαῖ. Ὅταν αἱ φλόγες τῆς κλαδωριῶν
ἀλλοτρίως καμινώουσι τότε οἱ νεαροὶ πηδῶν τὴν
κλαδωριῶν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἐπευφημίας τῶν παρευρισκο-
μένων.

3) Ἐκτὸς τῶν ἡλικιῶν τὰ ὅποια χρειάζονται διὰ τὴν κλα-
δωριῶν, τὰ ὅποια ἀνωτέρω ἀναφέραμεν δὲν καίουν τίποτε
ἄλλο.

4) Ὁμοιώματα κ.λ.π. δὲν καίουν. —

ΤΕΛΟΣ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αἱ πληροφορίες διὰ τὴν παρούσαν περιγραφὴν βυβλίου
ἐκ τῶν ἰδίων, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων ἀναγράφονται
ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς παρούσης ἐργασίας. Ἡ διασταύρωσις
τῶν πληροφοριῶν αὐτῶν ἐγένετο καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων
κατοίκων τοῦ χωρίου Πυλιδένδρου. —

Μικαὴλ Γεωργ. Χατσιοῦλης
Διδάσκαλος

Ἡ ἐνλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς 8^{ης} μέχρι 25^{ης} Σεπτεμβρίου 1977.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΠΕΝΤΕΚΟΣΤΗ

1970

ΑΘΗΝΩΝ

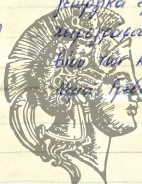
Πρὸς
τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικ. Λαογραφίας
(διὰ τοῦ κ. Ἐπιστοῦ Δημ. κτῆς Ἐκπαιδευτικῆς
Ἐκπ/κῆς Περιγ. βοίου)
Εἰς ἈΘΗΝΑΣ

"Περὶ ὑποβολῆς Ἑρωτηματολογίου διὰ μετρηκῶν
ἔργαλεια"

Ἐν Πολυδένδρῳ τῇ 2 Μαρτίᾳ 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΕΠΙΧΡΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΙΟΥ

Αριθ. πρωτ. 629
Ἑλ. Πρωτ. τῷ 10-3-1970

ΑΘΗΝΩΝ
Εὐπαιδευτάτος

Ἰντὸς τοῦ Σχολείου

[Handwritten signature]